Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (viies koda)

15. detsember 2016 *

Tolliliit — El Salvadori päritolu tuunist valmistatud toodete import — Imporditollimaksu tollivormistusjärgne sissenõudmine — Imporditollimaksu sissenõudmata jätmise taotlus — Määruse (EMÜ) nr 2913/92 artikli 220 lõike 2 punkt b ja artikkel 236 — Õigus heale haldusele määruse (EMÜ) nr 2454/93 artikli 872a raames — Pädeva asutuse eksimus, mida ei olnud võimalik avastada

Kohtuasjas T-466/14,

Hispaania Kuningriik, esindaja: *abogado del Estado* A. Rubio González, hiljem *abogado del Estado* V. Ester Casas,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: P. Arenas, A. Caeiros ja B.-R. Killmann,

kostja,

mille ese on ELTL artikli 263 alusel esitatud nõude tühistada komisjoni 14. aprilli 2014. aasta otsus K(2014) 2363 (lõplik), millega tuvastatakse, et imporditollimaksu vähendamine on põhjendatud teatava summa ulatuses, kuid teatava summa osas mitte, (REM 02/2013) järelduse osas, et 14 417 193,41 euro ulatuses ei ole imporditollimaksu vähendamine põhjendatud,

ÜLDKOHUS (viies koda)

koosseisus: koja president A. Dittrich, kohtunikud J. Schwarcz (ettekandja) ja V. Tomljenović,

kohtusekretär: ametnik J. Palacio González,

arvestades menetluse kirjalikku osa ja 6. aprilli 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

otsuse

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

1 Kaks Hispaanias asutatud ettevõtjat Calvo Conservas, SL ja Calvo Distribución Alimentaria, SL (edaspidi koos „vastutav isik“), kes kuuluvad Calvo kontserni, importisid ajavahemikus 2007–2009 Hispaaniasse tuunist valmistatud tooteid, nimelt tuunikonserve ja külmutatud tuunifileed, mis deklareeriti El Salvadorist pärinevana (edaspidi „vaidlusalune import“).

2 Vastutav isik taotles Hispaania tollilt vaidlusaluse impordi suhtes üldiste tariifsete soodustuste süsteemi kohaldamist, mis tähendanuks ühise tollitariifistiku kohase 24% maksumäära kohaldamise peatamist, ja esitas päritolusertifikaadid vorm A, mille El Salvadori toll oli väljastanud eksportija taotlusel, kelleks oli teine Calvo kontserni kuuluv ettevõtja Calvo Conservas El Salvador, SA de CV, kes oli esitanud El Salvadori tollile dokumendid, mis tõendasid kauba päritolu üldiste tariifsete soodustuste süsteemi kontekstis.

3 Vastutava isiku esitatud päritolusertifikaatide põhjal nõustus Hispaania toll asjaomase kauba El Salvadori päritoluga ja rahuldas vastutava isiku taotluse kohaldada vaidlusaluse impordi osas tariifset sooduskohtlemist.

4 Euroopa Pettustevastase Ameti (edaspidi „OLAF“) esindajad viisid 8.–20. novembril 2009 El Salvadoris ja mitmes Euroopa Liidu liikmesriigis läbi uurimise, kuna kahtlustati pettust tuunist valmistatud toodete impordil.

5 OLAFi 2. juuni ja 7. detsembri 2009. aasta uurimisaruannetest ning 16. septembri 2010. aasta lõppraportist nähtub, et tariifsete soodustuste süsteemi eeskirju ei oldud järgitud. Seoses vaidlusaluse impordi päritoluga tuli ilmsiks mitmeid eeskirjade rikkumisi. Need eeskirjade rikkumised olid seotud tariifsete soodustuste süsteemi seisukohalt nõuetele mittevastavate sertifikaatide kasutamisega, selle nõude täitmata jätmisega, et laeva soodustatud riigi riikkondsuse tunnustamiseks peab laeva meeskond vähemalt 75% ulatuses koosnema kas soodustatud riikide või liikmesriikide kodanikest, Calvo kontsernile kuuluvate tuunipüügilaevade Montelape ja Montealegre seilamisega kahe lipu – El Salvadori ja Seišellide oma – all, nii et neid tuleb pidada riikkondsuseta laevadeks, mistõttu ei saanud nende laevade püütud tuuni lugeda El Salvadori päritolu omavaks.

6 OLAF võttis uurimise tuunipüügilaevade Montelape ja Montealegre kahe lipu all seilamist puudutava rikkumise tõttu ette selleks, et kontrollida Calvo kontserni kuuluva ettevõtja Calvopesca, SA poolt kalapüügiks saadud struktuurifondide kasutamist. OLAFi lõppraportis tuvastati raskete rikkumiste esinemine kõnealuste laevade osas, mis kalapüügiks ette nähtud struktuurifondidest rahastuse saamise eesmärgil olid registreeritud Seišellidel ja mis viidi pärast kahe aasta pikkust käitamist üle EL Salvadori lipu alla eesmärgiga deklareerida kalasaak El Salvadorist pärinevana, et tariifsete soodustuste kava raames kohaldataks tariifset sooduskohtlemist.

7 OLAFi raporti järgselt algatas Hispaania ametiasutus 2010. aastal imporditollimaksu tollivormistusjärgse sissenõudmise menetluse, kohaldades vaidlusaluse impordi suhtes ühist tollimaksumäära 24%. Sissenõutavaks tollimaksu summaks kujunes 15 292 471,19 eurot.

8 Vastutav isik esitas 1. juulil 2011 nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT 1992, L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307; edaspidi „tolliseadustik“) artikli 236 (koostoimes artikli 220 lõike 2 punktiga b) ja artikli 239 alusel tollimaksu vähendamise taotluse.

9 Kui Euroopa Komisjon teatas vastutavale isikule kavatsusest asuda äraütlevale seisukohale, võttis viimane oma 5. septembri 2012. aasta kirjaga tollimaksu vähendamise taotluse tagasi.

10 Seejärel teatas komisjon 10. septembril 2012 vastutavale isikule, et loeb tollimaksu vähendamise menetluse algatamata jäetuks.

11 Hispaania ametiasutus esitas 16. jaanuaril 2013 omal algatusel komisjonile tolliseadustiku artikli 236 (koostoimes artikli 220 lõike 2 punktiga b) alusel tollimaksu vähendamise taotluse.

12 Vastutav isik oli seisukohal, et tolliseadustiku artikli 236 (koostoimes artikli 220 lõike 2 punktiga b) tingimused olid täidetud ning kiitis Hispaania ametiasutuse põhjenduse heaks, kuid arvestades 21. mail 2012. aastal tehtud kohtuotsust, milles Audiencia Nacional (riiklik kõrgem kohus, Hispaania) leidis, et tariifsete soodustuste kava raames tariifse sooduskohtlemise kohaldamine on põhjendatud, oli ta siiski vastu asja komisjonile edastamisele. Tema seisukoht oli, et asi tulnuks saata tagasi liikmesriigi ametiasutusele, ja vajaduse korral tulnuks pöörduda Euroopa Kohtu poole eelotsuse küsimusega.

13 Komisjon leidis siiski, et Hispaania kohtu otsus ei ole talle takistuseks tema pädevusse kuuluvas valdkonnas otsuse tegemisel.

14 Komisjon esitas 13. veebruaril, 16. juulil ja 8. oktoobril 2013 taotlused lisateabe saamiseks, mille Hispaania asutus rahuldas. Vastutav isik võttis need teabetaotlused teadmiseks ning tal oli võimalus esitada oma märkused Hispaania ametiasutuse esitatavate vastuste kohta.

15 Vastavalt komisjoni 2. juuli 1993. aasta määruse (EMÜ) nr 2454/93, millega kehtestatakse rakendussätted nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2913/92 (EÜT 1993, L 253, lk 1; ELT eriväljaanne 02/06, lk 3) artiklile 872a palus komisjon oma 10. detsembri 2013. aasta kirjas vastutaval isikul esitada seisukohad kõigi nende fakti- ja õigusküsimuste kohta, mis võivad olla aluseks tema taotluse tagasilükkamisele (edaspidi „vastuväidete teatis“).

16 Vastutav isik teatas 9. jaanuari 2014. aasta kirjas, et tegemist on El Salvadori ametiasutuse eksimusega. Ta väitis, et on ise toiminud heauskselt ja on järginud kõiki kehtivaid sätteid tollideklaratsiooni kohta. Lisaks kritiseeris ta seda, kuidas komisjon tõlgendas lipuriiki puudutavaid sätteid ning juhtis tähelepanu raskustele määruse nr 2454/93 artikli 68 lõikes 2 kehtestatud meeskonna koosseisu kriteeriumi täitmisel. Lõpuks märkis ta, et komisjon ei olnud El Salvadori asutusele edastanud õigeid templeid ning ei järginud kaitseõigusi sellega, et ei edastanud talle kõiki dokumente, millel komisjoni otsus põhines.

17 Asja toimiku uurimiseks tuli 17. veebruaril 2014 määruse nr 2454/93 artikli 873 kohaselt kokku liikmesriikide esindajatest koosnev ekspertrühm.

18 Komisjon leidis 14. aprilli 2014. aasta otsuses K(2014) 2363 (lõplik) (REM 02/2013) (edaspidi „vaidlustatud otsus“), et kõnesoleval juhul on imporditollimaksu vähendamine põhjendatud teatava summa osas, kuid osa summa puhul mitte.

19 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 27 nentis komisjon, et vastavalt tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punktile b kujutab kolmanda riigi tolli poolt ebaõigete sertifikaatide väljastamine endast sellist eksimust, mida ettevõtjal ei olnud võimalik avastada, ning et viimane tegutses omalt poolt heauskselt ning järgis kõiki kehtivaid sätteid tollideklaratsiooni kohta.

20 Eksimuse avastamise võimalikkust puudutava tingimuse kohta märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 28, et määrust nr 2454/93 rikkudes päritolusertifikaadid vorm A väljastamisel oli tegemist El Salvadori ametiasutuse eksimusega. Vaidlustatud otsuse põhjendustes 30–32 kinnitas komisjon, et temapoolne eksimus puudub nii EL Salvadori asutusele pitsatite kui kõigi komisjoni otsuse aluseks olevate dokumentide edastamisel. Esimeses küsimuses rõhutas ta, et isegi kui selline eksimus peaks tuvastatama, avaldanuks see mõju ainult siis, kui päritolusertifikaate oleks võltsitud. Seda aga ei juhtunud. Teises küsimuses kinnitab komisjon, et edastas vastutavale isikule kõik nõutavad dokumendid ja andis talle võimaluse esitada nende dokumentide kohta oma märkused.

21 Komisjon meenutab, et selle esimese tingimuse käsitlemisel peab ta arvesse võtma kõiki juhtumi asjaolusid, eksimuse olemust ning vastutava isiku kogemust ja hoolsust. Ta lisab, et Euroopa Kohtu praktika kohaselt tuleb eksimuse hindamisel arvesse võtta kohaldatavate õigusnormide keerukust. Vaidlustatud otsuse põhjenduses 35 nendib ta ühelt poolt, et vastutav isik rikkus päritolureegleid sellega, et ei taganud kinnipidamist nõudest, et tuuni püüdvate laevade meeskond peab vähemalt 75% ulatuses koosnema liidu liikmesriikide või soodustatud riigi kodanikest. Lisaks kinnitab ta vaidlustatud otsuse põhjendustes 36 ja 37, et tariifset sooduskohtlemist võimaldati mittekohaste sertifikaatide, nimelt sertifikaatide EUR.1 alusel, mille olid väljastanud Seišellide või Côte d'Ivoire'i asutused, ning Hispaania ja Prantsusmaa kaubanduskodade poolt väljastatud mittesoodus päritolusertifikaatide alusel. Sellises olukorras ei olnud tuuni päritolu välja selgitamine võimalik. Ent kuna eksportija on filiaal Calvo kontsernis, millesse kuulub ka vastutav isik, siis oleks viimane pidanud eksimuse avastama. Seevastu leiab komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 38, et Panama, kes kuulub koos EL Salvadoriga II piirkondlikku rühma, väljastatud päritolusertifikaatide osas ei olnud vastutaval isikul võimalik teada, kas EL Salvadori asutus on need väljastanud nõuetekohaselt.

22 Vastutava isiku heausksust puudutava teise tingimuse osas märgib komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 40 ja 41, et arvestades vastutava isiku tegevusalade laadi ja seda, et ta kuulub mitmel kontinendil tegutsevasse kontserni, mis peab seega järgima erinevaid eeskirju, ei näidanud ta üles nõutavat hoolsust meeskonna koosseisu puudutava tingimuse täitmisel.

23 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 42 jätkab komisjon väitega, et teatavatel juhtudel esitas eksportija kas Hispaania või Prantsusmaa kaubanduskodade väljastatud mittesoodus päritolusertifikaadid ja sertifikaadid EUR.1, mida ei olnud väljastanud liidu tolliasutused ning mis tulenesid koostöölepingust ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, millele on alla kirjutatud Cotonous 23. juunil 2000 (EÜT 2000, L 317, lk 3; ELT eriväljaanne 11/35, lk 3) ja mis kiideti ühenduse nimel heaks nõukogu 19. detsembri 2002. aasta otsusega 2003/159/EÜ (ELT 2003, L 65, lk 27; ELT eriväljaanne 11/46, lk 121) (edaspidi „Cotonou leping"), või siis Seišellide ametiasutuse väljastatud sertifikaadid EUR.1 ja Panama ametiasutuse väljastatud sertifikaadid vorm A. Esitades sertifikaadid, mis ei võimaldanud tuuni päritolu kindlaks teha, rikkus vastutav isik sätteid tollideklaratsiooni kohta ja kohaldatavaid päritolureegleid.

24 Lõpuks märgib komisjon vaidlustatud otsuse punktides 43–45, et kaks Calvo kontserni kuuluvat tuunipüügilaeva kandsid kahte lippu või olid registreeritud kahes riigis, samas kui liidu õigusnormid näevad selgelt ette, et tariifse sooduskohtlemise võimaldamiseks peavad kõik laevad olema registreeritud ainult ühes riigis ja kandma selle riigi lippu. Kuna vastutav isik ei järginud määruse nr 2454/93 artikli 68 lõiget 2, siis ei ole ta tegutsenud nõuetekohase hoolsusega.

25 Sellest tulenevalt leidis komisjon, et 230 879,88 euro suuruse summa osas on imporditollimaksu vähendamine põhjendatud seoses impordiga, mille puhul oli EL Salvadoris töödeldud tuuni päritolu tõendatud Panama ametiasutuse väljastatud päritolusertifikaatidega vorm A, ning ei ole põhjendatud ülejäänud juhtudel 14 417 193,41 euro suuruse summa ulatuses.

Menetlus ja poolte nõuded

26 Hispaania Kuningriik taotles menetluse algatamist hagiavaldusega, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 24. juunil 2014. Komisjon esitas kostja vastuse 18. septembril 2014. Hispaania Kuningriik esitas 17. novembril 2014 repliigi ja 22. jaanuaril 2015 esitas komisjon vasturepliigi.

27 Ettekandja-kohtuniku ettepanekul otsustas Üldkohus (viies koda) avada suulise menetluse.

28 Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu küsimustele kuulati ära 6. aprilli 2016. aasta kohtuistungil.

29 Hispaania Kuningriik palub Üldkohtul:

— tühistada vaidlustatud otsus niivõrd, kui sellega loetakse 14 417 193,41 euro ulatuses imporditollimaksu vähendamine põhjendamatuks.

— mõista kohtukulud välja komisjonilt;

30 Komisjon palub Üldkohtul:

— jätta hagi tervikuna rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja Hispaania Kuningriigilt.

Poolte argumendid

31 Hispaania Kuningriik esitab oma hagi toetuseks kaks väidet. Esimese väite kohaselt on rikutud õigust heale haldusele, koostoimes määruse nr 2454/93 artikliga 872a, ning teise väite kohaselt on rikutud tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b.

Esimene väide, mis käsitleb määruse nr 2454/93 artikli 872a raames õiguse heale haldusele rikkumist

32 Hispaania Kuningriigi väitel rikub otsus, mis rajaneb eelnevalt teatavaks tegemata põhjendustel, määruse nr 2454/93 artikli 872a raames õigust heale haldusele ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 41.

33 Hispaania Kuningriik rõhutab, et imporditollimaksu vähendamise menetluse raames näeb määruse nr 2454/93 artikkel 872a ette, et kui komisjon kavatseb vastu võtta ebasoodsa otsuse, peab ta edastama oma kirjalikud vastuväited koos kõigi neid põhistavate dokumentidega, et juhtumiga seotud isik saaks esitada oma seisukoha. Arvestades komisjoni poolt vastutavale isikule esitatud kolme lisateabe taotlust, leiab Hispaania Kuningriik, et viidi läbi imporditollimaksu vähendamiseks tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punktis b ette nähtud kolme tingimuse täielik analüüs ning vastuväidete teatises mainimata jäetud tingimused tuleb lugeda täidetuks.

34 Hispaania Kuningriigi sõnul esitas komisjon vastuväidete teatises üksnes vastuväited seoses tingimusega, mis puudutab vastutava isiku võimalust avastada eksimus, ning ei käsitlenud heausksuse ja tollideklaratsiooni kohta kehtivate sätete järgimise tingimusi. Sellele vaatamata analüüsis komisjon kaht viimati nimetatud tingimust vaidlustatud otsuse põhjendustes 40–42, rikkudes nõnda põhiõiguste harta artiklit 41.

35 Oma repliigis märgib Hispaania Kuningriik, et vastuväidete teatises päritolureeglite rikkumise mainimine ei ole piisav, sest tegemist on tingimusega, mis on imporditollimaksu vahendamise menetluse algatamisel otsustava tähtsusega. Tema sõnul ei kõrvalda vaidlustatud otsuse põhjenduste puudulikkust asjaolu, et komisjon lisas vastuväidete teatisele dokumendid heausksuse ja tollideklaratsiooni kohta kehtivate sätetega seotud tingimuste järgimise kohta. Lisaks märgib Hispaania Kuningriik, kuigi vastutava isiku vastuses vastuväidete teatisele sisalduvad märkused heausksuse ja tollideklaratsiooni kohta, ei tähenda see, et teatis oli nõuetekohaselt põhjendatud. Lõpetuseks lisab ta, et menetluse tulemus võinuks olla teistsugune, arvestades et eksimuse avastamine ei olnud võimalik, sest eksportija ei esitanud ebaõigeid asjaolusid.

36 Komisjon väidab, et tema järgis määruse nr 2454/93 artiklis 872a ette nähtud kohustust, esitades vastuväidete teatise koos kõigi vastuväiteid põhistavate dokumentidega vastutavale isikule, kes omakorda esitas 9. jaanuari 2014. aasta kirjaga märkused eelkõige heausksuse kohta. Tema sõnul

sisaldas vastuväidete teatis seisukohti heausksust ja tollideklaratsiooni puudutavate tingimuste kohta. Komisjon märgib, et vastuväidete teatises oli terve lõik pühendatud vastutava isiku heausksusele, kusjuures komisjoni sõnul on see tingimus lahutamatu eksimuse avastamise võimalikkust puudutavast tingimusest. Kui nimelt vastutavat isikut teavitati eksimusest ja ta taotles tariifse sooduskohtlemise võimaldamist, siis ei saa teda lugeda tegutsenuks heauskselt, millele saab tugineda üksnes siis, kui vastutav isik on järginud kõiki õigusaktide sätteid. Seega leiab komisjon, et põhjendamiskohustus on täidetud sellega, et uuriti vastutava isiku hoolsust ja seda, kas eksimuse avastamine oli võimalik.

37 Komisjon väidab, et kuna nii vaidlustatud otsus kui ka vastuväidete teatis mainivad tollideklaratsiooni kohta kehtivate sätete järgimise tingimust ja vastutav isik esitas oma 9. jaanuari 2014. aasta kirjas enda sellekohased märkused, siis ei saa nõustuda, et rikutud on viimase õigust olla ära kuulatud. Komisjoni sõnul tuleb põhjendamiskohustuse ulatust hinnata eelkõige selle kontekstis ja seega arvestades vastuväidete teatisele lisatud dokumente, mis käsitlevad eelkõige heausksuse ja tollideklaratsiooniga seotud tingimuste järgimist päritolureeglite aspektist võetuna.

38 Lisaks rõhutab komisjon asjaolu, et õiguse olla ära kuulatud rikkumine saab kaasa tuua vaidlustatud otsuse tühistamise üksnes siis, kui selle rikkumise puudumise korral võinuks menetluse tulemus olla teistsugune. Kuna aga tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punktis b ette nähtud tingimused on kumulatiivsed, siis leiab komisjon, et imporditollimaksu vähendamisest keeldumiseks piisab sellest, et vaidlustatud otsus käsitleb üksikasjalikult asjaolu, et käesoleval juhul kõne all olevat eksimust oli vastutaval isikul võimalik avastada. Lisaks sellele ei nähtu millestki, et vastutav isik võinuks esitada muid märkusi, mis võinuks tingida erineva otsuse vastu võtmise.

39 Kaitseõiguste tagamine on liidu õiguse üks aluspõhimõte ja õigus olla ära kuulatud mis tahes menetlustes on selle aluspõhimõtte lahutamatu osa (kohtuotsused, 18.12.2008, Sopropé, C-349/07, EU:C:2008:746, punktid 33 ja 36, ja 3.7.2014, Kamino International Logistics ja Datema Hellmann Worlwide Logistics, C-129/13 ja C-130/13, EU:C:2014:2041, punkt 28).

40 Õigus olla ära kuulatud mis tahes menetluses on käesoleval ajal kinnistatud mitte üksnes Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklites 47 ja 48, mis näevad ette kaitseõiguste tagamise ja õiguse õiglasele menetlusele mis tahes kohtumenetluses, vaid ka selle harta artiklis 41, mis näeb ette õiguse heale haldusele. Harta artikli 41 lõige 2 näeb ette, et õigus heale haldusele kätkeb eeskätt igaühe õigust, et teda kuulatakse ära enne seda, kui tema suhtes kohaldatakse üksikmeedet, mis võib olla talle ebasoodne (kohtuotsus, 3.7.2014, Kamino International Logistics ja Datema Hellmann Worlwide Logistics, C-129/13 ja C-130/13, EU:C:2014:2041, punkt 29).

41 Selle põhimõtte kohaselt, mida tuleb kohaldada, kui haldusasutus kavatseb teha isiku suhtes talle ebasoodsa otsuse (kohtuotsus, 18.12.2008, Sopropé, C-349/07, EU:C:2008:746, punkt 36, ja 3.7.2014, Kamino International Logistics ja Datema Hellmann Worlwide Logistics, C-129/13 ja C-130/13, EU:C:2014:2041, punkt 30), tuleb niisuguste otsuste adressaatidele, kelle huve otsused oluliselt mõjutavad, anda tegelik võimalus nende asjaolude suhtes oma seisukoha esitamiseks, millega haldusasutus oma otsust põhjendada kavatseb (kohtuotsus, 18.12.2008, Sopropé, C-349/07, EU:C:2008:746, punkt 37).

42 Veel tuleb meenutada, et tolli valdkonnas on kaitseõigused tagatud määruse nr 2454/93 artikli 872a sätetega, mille kohaselt edastab komisjon siis, kui ta kavatseb vastu võtta otsuse, mis on juhtumiga seotud isiku suhtes ebasoodus, mis tahes ajal selle määruse artiklites 872 ja 873 sätestatud menetluse käigus nimetatud isikule oma kirjalikud vastuväited koos kõigi neid põhistavate dokumentidega, komisjonile esitatud juhtumiga seotud isik esitab oma seisukoha kirjalikult ühe kuu jooksul pärast vastuväidete saatmise kuupäeva ja kui kõnealune isik nimetatud aja jooksul oma seisukohta ei esita, tõlgendatakse seda tema loobumisena õigusest väljendada oma seisukohta.

43 Käesolevat väidet tuleb analüüsida nendest kaalutlustest lähtudes.

44 Käesoleval juhul saatis komisjon vastutavale isikule vastuväidete teatise, millele viimane vastas (vt punktid 15 ja 16 eespool).

45 Siiski väidab Hispaania Kuningriik sisuliselt, et kuna vastuväidete teatis ei käsitlenud ei vastutava isiku heausksust ega tollideklaratsiooni kohta kehtivaid sätteid puudutavat tingimust, siis tuleb teha järeldus, et nende kahe tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b kohaldamise tingimuse osas komisjonil vastuväiteid ei olnud ning neid tuleb käsitada vastutava isiku poolt täidetuina. Analüüsides neid aspekte vaidlustatud otsuse punktides 40–42, rikkus komisjon Hispaania Kuningriigi väitel põhiõiguste harta artiklit 41, sest ta rikkus vastutava isiku õigust olla ära kuulatud.

46 Ilma et oleks vaja otsustada, kas väide õiguse olla ära kuulatud rikkumise kohta on vastuvõetav või mitte, tuleb esimene väide, arvestades Hispaania Kuningriigi võimalust tugineda sellisele vastutavat isikut kahjustavale rikkumisele, mille puhul on tegemist olemuselt subjektiivsete õiguste rikkumisega (vt analoogia alusel kohtuotsus, 1.7.2010, Nuova Terni Industrie Chimiche *vs.* komisjon, T-64/08, ei avaldata, EU:T:2010:270, punkt 186), põhjendamatuse tõttu igal juhul tagasi lükata.

47 Kõigepealt tuleb seoses sellega meenutada, et tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b kohaselt teevad pädevad tolliasutused imporditollimaksude järelarvestuskande vaid juhul, kui on täidetud kolm kumulatiivset tingimust. Kõigepealt on vaja, et tollimaksu summa kohta ei ole tehtud arvestuskannet tolli enda eksimuse tõttu, järgmiseks, et seda eksimust ei olnud heausksel vastutaval isikul võimalik avastada, ning lõpuks, et viimane järgis kõiki kehtivaid sätteid tollideklaratsiooni kohta. Kui need tingimused on täidetud, siis on vastutaval isikul õigus sellele, et tollivormistusjärgset sissenõudmist ei toimu (vt kohtuotsused, 18.10.2007, Agrover, C-173/06, EU:C:2007:612, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika, ja 15.12.2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).

48 Esimese tingimusega seoses on oluline meenutada, et tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b eesmärk on kaitsta vastutava isiku õiguspärast ootust, et kõik asjaolud, millele tollimaksu sissenõudmise või sissenõudmata jätmise otsus põhineb, on põhjendatud. Vastutava isiku õiguspärane ootus on selle artikli alusel kaitstud vaid siis, kui pädevad ametiasutused „ise“ on loonud aluse selle ootuse tekkeks. Nõnda loovad üksnes pädevate ametiasutuste tegevusest tulenevad eksimused aluse tollimaksu tollivormistusjärgselt sissenõudmata jätmiseks (vt kohtuotsus, 18.10.2007, Agrover, C-173/06, EU:C:2007:612, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).

49 Mis puudutab eespool kirjeldatud tingimustest teist, siis tuleb pädevate tolliasutuste poolt tehtud eksimuse avastamise võimalikkust hinnates arvestada eksimuse olemust, juhtumiga seotud ettevõtjate valdkondlikku kogemust ning nende poolt ülesnäidatud hoolsust. Eksimuse olemus sõltub asjaomaste õigusnormide keerukusest või vastupidi nende üsna lihtsast laadist ning ametiasutuse eksimuse kestusest (vt kohtuotsus, 18.10.2007, Agrover, C-173/06, EU:C:2007:612, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).

50 Kolmanda tingimuse kohta tuleb märkida, et deklarant on seoses asjaomasele kaubale taotletud tolliprotseduuriga kohustatud esitama pädevale tolliasutusele kõik vajalikud andmed, mis on ette nähtud liidu eeskirjadega ja siseriiklike eeskirjadega, mis esimese vajaduse korral täiendavad või üle võtavad (vt kohtuotsus, 18.10.2007, Agrover, C-173/06, EU:C:2007:612, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).

51 Tuleb tõdeda, et vastupidi Hispaania Kuningriigi väidetule nähtub vastuväidete teatisest ja eelkõige selle B-osast, mille pealkiri viitab esiteks eksimuse avastamise võimalikkuse tingimusele, teiseks vastutava isiku heausksusele ja kolmandaks sellele, kas viimane on järginud kõiki kehtivaid sätteid tollideklaratsiooni kohta, et komisjon oli just nimelt seisukohal, et vastutava isiku heausksuse analüüsimisel tuleb kindlaks teha, kas viimasel oli võimalik El Salvadori ametiasutuse eksimust avastada.

52 Sellest lähtudes soovis komisjon välja selgitada, kas pelk faktiliste asjaolude analüüs oleks võimaldanud selle ametiasutuse eksimuse avastada. Komisjon seostas ilmselgelt omavahel vastutava isiku väite oma heausksuse kohta ja selle, mil määral ta eksimusest teadis või võis teada. Tuleb veel lisada, et vastutava isiku 9. jaanuari 2014. aasta vastusest selgub, et ta mõistis neid kinnitusi just selliselt, ja esitas konkreetsed andmed eelkõige enda heausksuse kohta ning lisaks ka selle kohta, et oli täitnud asjasse puutuvate õigusaktide nõuded.

53 Mis konkreetselt puutub laevade meeskondadesse, siis võttis komisjon arvesse vastutava isiku tegevust ja seda, et ta tegutseb eri ookeanidel ja meredel, kus kehtivad erinevad reeglid, ning tegi selle põhjal järelduse, et tal oli võimalik õigesti kohaldada tariifse sooduskohtlemise eeskirjade päritolureegleid ning et ta oleks pidanud kontrollima, kas sooduskohtlemise tingimused on täidetud, kindlustades endale juurdepääsu sellele teabele. Komisjoni arvates ei saa asjakohaseid õigusnorme pidada keerukaks. Ta leidis, et eksportijal oli käesoleval juhul võimalik El Salvadori ametiasutuse eksimust avastada.

54 Mis puutub saagi päritolu tõendamisse, siis märkis komisjon seoses enda järeldusega, et eksportija oleks pidanud El Salvadori ametiasutuse eksimuse avastama, et vastutav isik oleks pidanud teadma, et esitatud sertifikaadid ei ole piirkondliku kumulatsiooni seisukohalt nõuetekohased tõendid, ja et kaup, mille kohta El Salvadori ametiasutus väljastas päritolusertifikaate vorm A, ei vasta sellele sooduspäritolu omistamise eeskirjadele.

55 Mis puutub punktis 6 eespool mainitud asjaolu, et kaks laeva seilasid kahe lipu all, siis tuvastas komisjon, et kuna vastutav isik kuulub samasse kontserni kui tema omanik, siis teadis ta või oleks pidanud teadma, et need laevad on registreeritud ka Seišellidel, ja ta oleks pidanud endale selgeks tegema sellises olukorras kohaldatavad eeskirjad, mida ei saa pidada keerukaiks.

56 Vastutava isiku valdkondliku kogemuse osas rõhutab komisjon, et vastutav isik kuulub kontserni, mis on kalapüügi ning kalast valmistatavate toiduainete valmistamise, tootmise, pakendamise ja turustamise alal juhtpositsioonil.

57 Mis puutub vastutava isiku võimalikku hoolsusesse, siis kordas komisjon erinevaid tuvastusi ja järeldusi, mis nähtuvad punktidest 53–56 eespool, otsustamaks nende põhjal, et vastutav isik ei tegutsenud valdkonnapädevalt ettevõtjalt eeldatava hoolsusega ning ei esitanud tollile kogu teavet, mis on liidu õigusnormide alusel nõutav kõnealusele kaubale taotletud tollikohtlemise kohaldamiseks.

58 Seda arvestades on vastuväidete teatises piisavalt selgelt ja täielikult esitatud põhjendused, miks komisjon pidas El Salvadori tolli eksimust heauskse ettevõtja poolt kergesti avastatavaks vastavalt punktis 47 eespool viidatud kohtupraktikale. Seega ei saa Hispaania Kuningriik väita, et vastutava isiku õigust olla ära kuulatud rikuti seetõttu, et ei olnud esitatud vastuväidet tema heausksuse küsimuses.

59 Järgmiseks tuleb tõdeda, et tollideklaratsiooni kohta kehtivate sätete järgimise nõude kontekstis põhjendas komisjon vastuväidete teatises selgelt ja üksikasjalikult seda, miks tema arvates see tingimus täidetud ei ole. Nagu komisjon rõhutas, on vastuväidete teatises nimelt märge, et tema seisukohalt ei ole vastutav isik järginud määruse nr 2454/93 IV jaotise 2. peatükis sisalduvaid liidu tariifsete soodustuste kava päritolureegleid käsitlevaid õigusnorme. See järeldus on vastuväidete teatises esitatud pärast tuvastust, et vastutava isikuga samasse kontserni kuuluv eksportija pidanuks teadma, et kasutatud sertifikaadid ei ole kohased piirkondliku kumulatsiooni kohaldamise otstarbel, et El Salvadori ametiasutuse väljastatud päritolusertifikaatidega vorm A hõlmatud kaup ei vasta tingimustele, mille alusel sellele saaks omistada El Salvadori sooduspäritolu ja et kaubale ei saa kohaldada liidu õiguses ette nähtud tariifset sooduskohtlemist.

60 Nende tuvastustega väljendas komisjon oma kahtlust, et vastutav isik ei ole tollideklaratsiooni kohta kehtivaid sätteid järginud. Nimelt mõjutab liitu imporditud kauba päritolu käsitlevate reeglite vale kohaldamine tariifse sooduskohtlemise kohaldamise eesmärgil selle kauba tollideklaratsioone, sest kaubale kohaldatakse ekslikult tollikäitlusviisi, milleks õiguslik alus puudub.

61 Nii näeb määruse nr 2454/93 artikkel 84 ette, et päritolutõendid esitatakse impordiliikmesriigi tollile tolliseadustiku artiklis 62 sätestatud korras. Viimati nimetatud artikkel käsitleb kirjalikult esitatavaid tollideklaratsioone. See säte näeb ette, et tollideklaratsioon tuleb esitada vormis, mis vastab selleks ette nähtud ametlikule näidisele, see peab olema allkirjastatud ja sisaldama kõiki vajalikke andmeid seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete rakendamiseks, millele kaup on deklareeritud, ning sellele tuleb lisada kõik vajalikud dokumendid seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete rakendamiseks, millele kaup on deklareeritud. Selleks, et imporditud kaubale saaks kohaldada tariifset sooduskohtlemist, peab importija vastavalt tolliseadustiku artiklile 62 (koostoimes määruse nr 2454/94 artikliga 84) lisama tollideklaratsioonile nõuetekohase päritolusertifikaadi vorm A.

62 Seega põhjustab imporditud kauba kohta käivate päritolureeglite eiramine tollideklaratsiooni reguleerivate õigusnormide rikkumise.

63 Järelikult tuleb kõrvale jätta Hispaania Kuningriigi argument, mille kohaselt ei ole päritolureeglite eiramise mainimine vastuväidete teatises piisav, kuna tegemist on imporditollimaksu vähendamise algatamise otsustava tingimusega, sest kuigi El Salvadori asutuse poolt ebaõigete päritolusertifikaatide väljastamine kujutab endast ajendit Hispaania tollile algatada OLAFi raporti alusel tollivormistusjärgse sissenõudmise menetlus, on sel puhul tegemist samuti kauba päritolu ja tollideklaratsiooni kohta kehtivate sätete eiramisega vastutava isiku poolt.

64 Lisaks tuleb tõdeda, et kuigi komisjon mainis vastuväidete teatisele lisada võidavate, tema vastuväidete aluseks olevate dokumentide küsimust, ei ole Hispaania Kuningriik komisjonile ette heitnud selliste dokumentide edastamata jätmist, mis on vajalikud vastutava isiku kaitseõiguste tagamiseks. Lisaks piirdus Hispaania Kuningriik oma repliigis tõdemusega, et komisjon saab oma vastuväiteid rajada dokumentidele, mille ta esitas vastuväidete teatise lisas, kuid et ta ei saa neid vastuväiteid põhjendada üksnes nende dokumentidega.

65 Eelöeldust tervikuna nähtub, et hagi esimene väide tuleb põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Teine väide, mis käsitleb tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b rikkumist

66 Esimese võimalusena väidab Hispaania Kuningriik, et vastutaval isikul ei olnud võimalik eksimust avastada, ning teise võimalusena, et vastutav isik esiteks tegutses nõuetekohase hoolsusega ja teiseks järgis tolliväärtust reguleerivaid sätteid. Kuigi Hispaania Kuningriigi teist väidet toetavad argumendid kolmes osas, mis vastavad tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punktis b ette nähtud tollivormistusjärgse sissenõudmise kolmele tingimusele, soovib ta samuti vaidlustada nende kolme tingimuse kumulatiivsuse.

67 Kõigepealt on paslik teha otsus repliigis esitatud väite vastuvõetavuse kohta.

Vastutava isiku eelmist imporditollimaksu vähendamise taotlust käsitleva väite vastuvõetavus

68 Repliigis väidab Hispaania Kuningriik, et niivõrd, kui komisjon näib tõstatavat küsimused seoses asjaga REM 01/11, tuleb selle asja esemeks olevat vähendamist käsitleda kui lubatut, kuna määruse nr 2454/93 artikli 871 lõike 6 esimeses või viiendas taandes ette nähtud dokumentide tagastamise tingimused ei olnud täidetud. Vaidlustatud otsusele eelneva vähendamisega nõustuti enne vaidlustatud otsust selle tõttu, et ette nähtud tähtajad olid möödunud, kuna selle toimiku ühestki dokumendist ei ilmnenud muutust asjaoludes või õiguslikus hinnangus ega lahkarvamusi faktide esitamise osas.

69 Vasturepliigis leiab komisjon, et teist tollimaksu vähendamise asja puudutav argument tuleb tunnistada vastuvõetamatuks, sest tegemist on hilinenult esitatud argumendiga.

70 Üldkohtu küsimusele kohtuistungil antud vastuses täpsustas Hispaania Kuningriik seoses repliigis asja REM 01/11 kohta esitatud seisukohtadega, et tegemist ei ole uue väitega, vaid piirdutud on üksnes komisjoni seisukohtadele vastamisega.

71 Igal juhul tuleneb Üldkohtu kodukorra artikli 76 punkti d ja artikli 84 lõike 1 sätetest nende koostoimes, et hagiavalduses tuleb märkida hagi ese ja lühiülevaade esitatud väidetest ning et menetluse käigus on uute väidete esitamine keelatud, välja arvatud juhul, kui need tuginevad faktilistele ja õiguslikele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus (vt selle kohta kohtuotsus, 15.7.2015, Dennekamp *vs.* parlament, T–115/13, EU:T:2015:497, punkt 80).

72 Isegi kui lähtuda sellest, et tegemist oli reaktsiooniga komisjoni teatavatele seisukohtadele, kui Hispaania Kuningriik väitis repliigis, et vaidlusalust imporditollimaksu tuleb käesoleval juhul vähendada selle tõttu, et möödunud on seaduses ette nähtud tähtajad, mille jooksul peab komisjon tegema otsuse vastutava isiku poolt 1. juulil 2011. aastal esitatud tagasimaksmise taotluse üle, on siiski tegemist väitega, mida hagis esitatud ei ole, samas kui see tugineb õiguslikele ja faktilistele asjaoludele, mis olid Hispaania Kuningriigile teada juba selle hagi esitamise ajal, sest vaidlustatud ei ole asjaolu, et Hispaania ametiasutused edastasid komisjonile nii selle taotluse kui ka vastutava isiku poolt tollimaksu vähendamise taotlusest loobumise, ega seda, et neile teatati komisjoni seisukohast, et asi loetakse algatamata jäetuks.

73 Järelikult tuleb tõdeda et see esimest korda repliigis ja seega hilinenult esitatud väide on vastuvõetamatu.

Tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punktis b ette nähtud tingimuste kumulatiivsus

74 Väites, et eksimuse avastamine oli võimatu, leiab Hispaania Kuningriik, et vastavalt tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punktile b vastutavad ekspordiriigi ametiasutused eksimuste eest päritolusertifikaadi väljastamisel ning sooduskorra kohaldamise tingimuste kontrollimise eest, kui eksimus on tehtud pärast seda, kui eksportija on faktid esitanud õigesti, või kui need faktid on esitatud valesti, siis juhul, kui need ametiasutused teadsid või pidanuks teadma, et sertifikaat on ebaõige. Seoses vaidlustatud otsuses oleva järeldusega El Salvadori ametiasutuse eksimuse kohta ning Hispaania ametiasutusele esitatud lisateabe taotlusi arvestades leiab Hispaania Kuningriik, et eksportija ei esitanud fakte ebaõigesti ega põhjustanud selle ametiasutuse eksimust, sest ta esitas kogu teabe, mis oli tema käsutuses, ning eelkõige tõendid tooraine päritolu kohta ja laevade munsterrollid. Seega oleks eksimust tulnud käsitada nii, et seda ei olnud võimalik avastada.

75 Sisuliselt on Hispaania Kuningriik seisukohal, et kui ekspordiriigi tolli eksimust ei ole tinginud faktide ebaõige esitamine, või kui – isegi kui faktid on esitatud ebaõigesti – teadsid ametiasutused või oleksid pidanud teadma, et esitatud sertifikaadid on ebaõiged, siis ei ole ettevõtjal olnud võimalik eksimust avastada, sest eksimusega seotud tingimused on täidetud. Hispaania Kuningriik toetub samuti sätetele, mis käsitlevad sooduskohtlemisega hõlmatud kaupa ja mis sisalduvad tolliseadustiku (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2000. aasta määrusega (EÜ) nr 2700/2000 (EÜT 2000, L 311, lk 17; ELT eriväljaanne 02/10, lk 239)) artikli 220 lõike 2 punktis b ning mille ta kvalifitseerib sooduskorra raames kohaldatavateks erinormideks ja mille kohaselt on eksportija antud õige teabe alusel tehtud eksimuse tuvastamise tagajärg see, et mainitud eksimust ei ole olnud võimalik avastada.

76 Nende argumentide põhjal järeldab Hispaania Kuningriik, et kuivõrd komisjon ei asunud vaidlustatud otsuses seisukohale, et eksimuse tingis faktide ebaõige esitamine eksportija poolt või et EL Salvadori ametiasutus teadis või pidanuks teadma, et esitatud sertifikaadid on ebaõiged, siis ei ole viited heausksust ja tollideklaratsiooni kohta kehtivaid sätteid puudutavatele tingimustele õiguspärased.

77 Komisjon leiab, et Hispaania Kuningriigi väide on alusetu, sest tollimaksu vähendamise ühe tingimuse täidetus ei tähenda, et ka kaks ülejäänud tingimust on täidetud. Samuti vastas komisjon üksikasjalikult Üldkohtu küsimusele, kas El Salvadori ametiasutuse eksimust oli selle asutuse eksimuse laadi arvestades võimalik avastada.

78 Hispaania Kuningriigi väitele vastamiseks tuleb esiteks kindlaks teha, kas võimatus avastada ekspordiriigi ametiasutuse eksimust seoses päritolusertifikaatidega tuleneb vastavalt tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punktile b automaatselt selle eksimuse tegemisel esinenud tingimustest, ning teiseks tuleb välja selgitada, kas eeldusel, et vastutaval isikul oli võimatu eksimust avastada, tuleb selle artikli kohaldamise muid tingimusi selle tõttu lugeda täidetuks.

Eksimuse avastamise võimatus

79 Euroopa Kohus on varem otsustanud, et järelkontrolli eesmärk on kontrollida varem väljaantud sertifikaadis EUR.1 märgitud päritolu õigsust (vt selle kohta seoses sertifikaatidega EUR.1, kohtuotsused, 9.3.2006, Beemsterboer Coldstore Services, C-293/04, EU:C:2006:162, punkt 32, ja 15.12.2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, punkt 43, ja seoses päritolusertifikaatidega vorm A, kohtuotsus, 8.11.2012, Lagura Vermögensverwaltung, C-438/11, EU:C:2012:703, punkt 17).

80 Kui päritolusertifikaadis vorm A või EUR.1 märgitud kauba päritolu ei leia järelkontrolli käigus kinnitust, tuleb asuda seisukohale, et kauba päritolu on teadmata ja päritolusertifikaat on välja antud ning tariifset sooduskohtlemist on kohaldatud ekslikult (vt selle kohta kohtuotsused, 9.3.2006, Beemsterboer Coldstore Services, C-293/04, EU:C:2006:162, punkt 34, 15.12.2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, punkt 44, ja 8.11.2012, Lagura Vermögensverwaltung, C-438/11, EU:C:2012:703, punkt 18).

81 Kui ekspordiriigi ametiasutus on andnud välja ebaõige päritolusertifikaadi vorm A või EUR.1, tuleb selle väljaandmist pidada vastavalt tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b teisele ja kolmandale lõigule asjaomase ametiasutuse eksimuseks, välja arvatud juhul, kui selgub, et sertifikaat põhineb eksportija esitatud ebaõigetel asjaoludel. Kui asjaomane sertifikaat põhineb eksportija esitatud ebaõigetel andmetel, tuleb imporditollimaks tollivormistusjärgselt sisse nõuda, välja arvatud juhul, kui eelkõige on ilmne, et sertifikaadi väljastanud ametiasutus teadis või pidanuks teadma, et kaup ei vasta sooduskohtlemise kohaldamise tingimustele (vt selle kohta kohtuotsused, 15.12.2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, punkt 48, ja 8.11.2012, Lagura Vermögensverwaltung, C-438/11, EU:C:2012:703, punkt 19).

82 Neist kaalutlustest lähtudes tuleb kindlaks teha, kas vastutaval isikul oli võimalik El Salvadori asutuse eksimust avastada.

83 Tolliseadustiku (muudetud määrusega nr 2700/2000) artikli 220 lõike 2 punktile b tuginedes on Hispaania Kuningriik seisukohal, et kuna komisjon möönab pädeva asutuse eksimust, siis tuleneb selle eksimuse avastamise võimatus otseselt sellest sättest.

84 Komisjon piirdub vasturepliigis esitatud üksikasjaliku arvamusega, et kui arvestada õiguspärase ootuse põhimõtet ning põhimõtet, et tollivõla tasumise tavakorrast tehtavat erandit tuleb tõlgendada kitsalt, siis peavad tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punktis b ette nähtud tingimused olema täidetud kumulatiivselt, et saaks teha otsuse jätta imporditollimaks tollivormistusjärgselt sisse nõudmata.

85 Ent oma argumentidega ajendab Hispaania Kuningriik Üldkohut kindlaks tegema, milliseid tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b sätted käesolevas asjas kohalduvad ja millised on neis sätetes ette nähtud tingimused selleks, et sissenõudmata jätmise taotluse saaks rahulda.

86 Tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b teine lõik näeb ette, et kui sooduskohtlemine on kaubale määratud halduskoostöö süsteemi alusel, milles osalevad kolmanda riigi ametiasutused, loetakse nende asutuste väljaantud ebaõigeks osutunud sertifikaat eksimuseks, mida ei olnud võimalik esimese lõigu kohaselt avastada. Ent tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b kolmas lõik sätestab, et ebaõige sertifikaadi väljastamist ei loeta eksimuseks, kui sertifikaat põhineb eksportija esitatud ebaõigetel asjaoludel, välja arvatud juhul, kui on ilmne, et sertifikaadi väljastanud ametiasutus teadis või pidanuks teadma, et kaup ei vasta sooduskohtlemise kohaldamise tingimustele.

87 Seega tuleb kõigepealt vaidlustatud otsuse teksti põhjal kindlaks teha El Salvadori ametiasutuse eksimuse asjaolud, enne kui teha selle eksimuse põhjal järeldused seoses tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b kohaldamisega.

88 Esiteks tuleb meenutada komisjoni sedastust, et tariifsete soodustuste kava kohaldamiseks imporditi eeskirju rikkudes koostatud päritolusertifikaatide vorm A alusel El Salvadorist olulisi koguseid tuuni, kusjuures kõik nende sertifikaatidega seotud eeskirjade rikkumised puudutasid päritolureeglite rikkumist eelkõige sertifikaatide EUR.1 ebaõige kasutamise teel (vaidlustatud otsuse põhjendused 6–9). Selle põhjal tegi komisjon järelduse, et kõnealusele tuuni impordile ei oleks tulnud kohaldada tariifsete soodustuste kava kohast tollimaksu määra (vaidlustatud otsuse põhjendus 10).

89 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 28 leiab komisjon juhtumi asjaolusid arvestades, et tegemist oli El Salvadori ametiasutuse eksimusega, kui ta väljastas päritolusertifikaadid vorm A valesti, määruse nr 2454/93 asjakohaseid sätteid järgimata.

90 Komisjon tõdes, et temapoolne eksimus El Salvadori ametiasutusele pitsatite edastamisel puudus (vaidlustatud otsuse põhjendused 30–32), ning kontrollis seejärel, kas vastutaval isikul oli võimalik selle asutuste eksimus avastada (vaidlustatud otsuse põhjendused 29 ja 33–39), ning uuris, kas vastutav isik tegutses heauskselt (vaidlustatud otsuse põhjendused 40–47).

91 Tuleb tõdeda, et vaidlustatud otsuses ei ole komisjon kordagi märkinud, et ebaõiged sertifikaadid väljastati eksportija poolt esitatud ebaõigete asjaolude alusel, või veel enam seda, et El Salvadori ametiasutus teadis või pidanuks teadma, et kaup ei vasta tariifse sooduskohtlemise tingimustele, vastupidi tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punktis b ettenähtule.

92 Teiseks tuleb seega välja selgitada, kas vastutava isiku suhtes saab kohaldada tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b teises lõigus ette nähtud reeglit, mille kohaselt siis, kui sooduskohtlemine on kaubale määratud halduskoostöö süsteemi alusel, milles osalevad kolmanda riigi ametiasutused, loetakse nende asutuste väljastatud ebaõigeks osutunud sertifikaat eksimuseks, mida ei olnud võimalik esimese lõigu kohaselt avastada. See eeskiri seondub seega tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b esimese lõiguga, nähes ette, et eksimuse avastamise võimatust eeldatakse sellisel erijuhul, kui päritolusertifikaat on väljastatud ebaõigesti.

93 Kõigepealt nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 7–9 ja 35–38, et päritolusertifikaadi vorm A väljastamisel toime pandud eeskirjade rikkumised, mille komisjon avastas, on seotud liitu imporditud kaupa puudutavate päritolureeglitega.

94 Päritolusertifikaadid vorm A väljastati tariifsete soodustuste kava alusel, mis asjaolude asetleidmise ajal oli kehtestatud esiteks nõukogu 27. juuni 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 980/2005 üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamise kohta (ELT 2005, L 169, lk 1) ja teiseks nõukogu 22. juuli 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 732/2008, millega kohaldatakse üldiste tariifsete soodustuste kava ajavahemikus 1. jaanuar 2009 kuni 31. detsember 2011 ja millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 552/97, (EÜ) nr 1933/2006 ja komisjoni määrusi (EÜ) nr 1100/2006 ja (EÜ) nr 964/2007 (ELT 2008, L 211, lk 1).

95 Määruse nr 980/2005 artikli 5 lõikest 2 ja määruse nr 732/2008 artikli 5 lõikest 2 nähtub, et kummagi määruse artikli 1 lõikes 2 ette nähtud korra ehk tariifsete soodustuste korra kohaldamiseks on menetlused ja halduskoostöö meetodid sätestatud määruses nr 2454/93.

96 Määruse nr 2454/94 artikkel 81 (komisjoni 10. juuni 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 883/2005, millega muudetakse määrust nr 2454/93 (ELT 2005, L 148, lk 1), kehtestatud redaktsioonis, mis kohaldub põhikohtuasjas), näeb ette, et üldjuhul lubatakse päritolustaatusega kaup liitu importida liidus kehtestatud tariifseid soodustusi kohaldades, kui kaupa veetakse otseveona ja esitatakse päritolusertifikaat vorm A, mille on väljastanud kas soodustatud riigi toll või muu pädev valitsusasutus. Sama määruse artikkel 83 näeb ette, et kuna päritolusertifikaat vorm A on dokumentaalne tõend selles määruses ette nähtud tariifseid soodustusi käsitlevate sätete kohaldamiseks, siis vastutab ekspordiriigi pädev valitsusasutus selle eest, et võetakse tarvitusele abinõud kauba päritolu ja muude sertifikaadis märgitud andmete paikapidavuse kontrollimiseks.

97 Määruse nr 2454/93 artiklites 93–95 on ette nähtud soodustatud riikide ja komisjoni vahelise halduskoostöö meetodid, mille hulka kuulub päritolusertifikaatide vorm A järelkontroll iga kord, kui liidu tolliasutusel tekib põhjendatud kahtlus dokumentide ehtsuses, kõnealuse kauba päritolustaatuses või selles määruses tariifsete soodustuste kava käsitleva jao muude nõuete täitmises, nii et ekspordiriigi asutused peavad läbi viima kontrolli ja teatama selle tulemused liidu tolliasutustele hiljemalt kuue kuu jooksul (määruse nr 2454/93 artikli 94 lõiked 1 ja 3). Lisaks sellele näeb määruse nr 2454/93 artikli 94 lõige 6 ette, et kui järelkontroll või mis tahes olemasolev teave näitab, et tariifsete soodustuste kava käsitleva jao sätteid on rikutud, teostab või korraldab soodustatud ekspordiriik asjakohase kiirusega omal algatusel või liidu nõudmisel uurimise selliste rikkumiste väljaselgitamiseks ja ärahoidmiseks ning liit võib nimetatud uurimises sel eesmärgil osaleda. Lõpetuseks on määruse nr 2454/93 artikli 94 lõikes 7 sätestatud, et päritolusertifikaate vormi A peab ekspordiriigi pädev valitsusasutus säilitama vähemalt kolm aastat.

98 Nii nähtub ühelt poolt määruste nr 980/2005 ja nr°732/2008 sätetest ning teiselt poolt määruse nr 2454/93 (määrusega nr 883/2005 kehtestatud redaktsioonis) sätetest koostoimes, et sooduskohtlemine määrati asjaomasele kaubale halduskoostöö süsteemi alusel, milles osalevad kolmanda riigi, nimelt El Salvadori ametiasutus.

99 Vastavalt tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punktile b kujutab seega El Salvadori ametiasutuse eksimus päritolusertifikaatide vorm A väljaandmisel endast selle sätte esimese lõigu tähenduses eksimust, mida ei olnud võimalik avastada.

100 Neil asjaoludel tuleb jätkata arutluskäiku, et välja selgitada, kas käesoleval juhul peavad täidetud olema muud tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b kohaldamise tingimused või ei ole see – nagu väidab Hispaania Kuningriik – iseenesest vajalik, sest komisjon ei ole vaidlustatud otsuses tõdenud, et eksimuse tingis ebaõigete asjaolude esitamine eksportija poolt või et El Salvadori ametiasutus teadis või pidanuks teadma, et esitatud sertifikaadid on ebaõiged.

Nõue, et täidetud peavad olema muud tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b kohaldamise tingimused

101 Hispaania Kuningriik leiab, et komisjoni viited heausksuse tingimusele ja tollideklaratsiooni kohta kehtivaid sätteid käsitlevale tingimusele ei ole õiguspärased, kuna vaidlustatud otsuses ei sedastanud komisjon, et El Salvadori asutuse eksimuse tingis eksportija poolt ebaõigete asjaolude esitamine.

102 Komisjon on sisuliselt seisukohal, et tollivõla tollivormistusjärgselt sissenõudmata jätmiseks peavad olema täidetud tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b kohaldamise kolm tingimust ja et ta uuris põhjendatult seda, kas vastutav isik oli heauskne ja kas ta täitis tollideklaratsiooni kohta kehtivaid

sätteid. Mis puutub heausksusesse, siis on komisjon lisaks arvamusel, et tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b neljas lõik, mis lisati määrusega nr 2700/2000, kohaldub vastutava isiku olukorrale ja välistab võimaluse, et vastutav isik, kes ei ole tegutsenud hoolsalt, võiks tugineda enda heausksusele.

103 Hispaania Kuningriigi argumentidele vastamiseks tuleb konkreetselt kindlaks teha, kas määrus nr 2700/2000 kehtestas erikorra tollimaksu tollivormistusjärgsest sissenõudmisest loobumise taotluste osas juhul, kui imporditud kaubale kohaldatakse sooduskohtlemist.

104 Juba punktidest 92–99 eespool nähtub, et kui sooduskohtlemine on kaubale määratud halduskoostöö süsteemi alusel, milles osalevad kolmanda riigi asutused, siis vastavalt tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b teisele lõigule loetakse nende asutuste väljaantud ebaõigeks osutunud sertifikaat eksimuseks, mida ei olnud võimalik esimese lõigu kohaselt avastada, ning selline eeskiri kujutab endast seega eriolukorda, nähes ette sellise õigusliku eelduse esialgse hindamisaluse, millega tuleb arvestada asjaomaste kumulatiivsete tingimuste hindamisel (vt punkt 47 eespool).

105 Lisaks ei saa jätta mainimata, et määrus nr 2700/2000, millele Hispaania Kuningriik konkreetselt tugineb selleks, et väita, et sellega on kehtestatud erikord imporditollimaksu kohta arvestuskande tegemiseks sooduskorra raames, täiendab tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b, lisades selle esimesele lõigule neli uut lõiku, mis kõik puudutavad sooduskorda (vt selle kohta kohtuotsus, 9.3.2006, Beemsterboer Coldstore Services, C-293/04, EU:C:2006:162, punktid 3 ja 4). Lisaks võimendab see uus tekst asjaomase ettevõtja õiguspärase ootuse kaitset tolli eksimuste korral seoses kolmandatest riikidest pärineva kauba sooduskohtlemisega (kohtuotsus, 9.3.2006, Beemsterboer Coldstore Services, C-293/04, EU:C:2006:162, punkt 25), lisades selgituse kolmandatest riikidest pärineva kauba sooduskohtlemise erijuhtude puhuks (vt selle kohta ettepanek, kohtujurist Kokott, kohtuasi Beemsterboer Coldstore Services, C-293/04, EU:C:2005:527, punkt 29).

106 Seega nähtub neist esialgsetest kaalutulustest, et tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b teine ja neljas lõik kehtestavad erinormid, mille kohaselt tasumisele kuuluva imporditollimaksu kohta ei tehta järelarvestuskannet, kui sooduskohtlemine on kaubale määratud halduskoostöö süsteemi alusel, milles osalevad kolmanda riigi asutused. Vastupidi komisjoni seisukohale tuleb imporditollimaksu tollivormistusjärgsest sissenõudmisest loobumise taotlust uurida, lähtudes tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b teisest ja viiendast lõigust.

107 Siiski tuleb imporditollimaksu tollivormistusjärgsest sissenõudmisest loobumise taotlust uurida, arvestades samuti tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b esimese lõigu sätteid, ning seega lisanduvad tingimusele, et pädeva asutuse eksimust peab olema võimalik avastada (vt punktid 92–99 eespool), selles sättes sisalduvad kumulatiivsed tingimused, mis peavad olema täidetud, nimelt et vastutav isik tegutses heauskselt ning järgis kõiki kehtivaid sätteid tollideklaratsiooni kohta (vt selle kohta kohtumäärus, 1.10.2009, Agrar-Invest-Tatschl *vs.* komisjon, C-552/08 P, EU:C:2009:605, punktid 52, 55 ja 56, ning kohtuotsus, 15.12.2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, punkt 47).

108 Mis esiteks puutub vastutava isiku heausksuse tingimusse, siis tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b neljanda lõigu kohaselt võib vastutav isik tugineda heausksusele, kui ta tõendab, et hoolitses asjaomaste kaubandustoimingute kõigi sooduskohtlemise tingimuste täitmise eest nõuetekohaselt (kohtuotsus, 16.12.2010, HIT Trading et Berkman Forwarding *vs.* komisjon, T-191/09, ei avaldata, EU:T:2010:535, punkt 53).

109 Seega eksib Hispaania Kuningriik, väites, et komisjon viitas õigusvastaselt heausksuse tingimusele enne, kui otsustas, kas on tarvidust asuda tolliseadustiku (määruse nr 2700/2000 kehtestatud versioonis) artikli 220 lõike 2 punkti b alusel tollivormistusjärgselt sisse nõudma tasumisele kuuluvat imporditollimaksu.

110 Lisaks sellele tuleb meelde tuletada, et ettevõtja heausksuse tingimus on teataval määral seotud tingimusega, et tolli eksimusest ei oldud teadlik. Ettevõtja heauskselt tegutsemise tuvastamiseks tuleb eeskätt kindlaks teha, kas tal oli võimalik pädeva asutuse eksimust avastada (vt analoogia alusel kohtuotsused, 14.5.1996, Faroea Seafood jt, C-153/94 ja C-204/94, EU:C:1996:198, punktid 83 ja 98–102; 18.10.2007, Agrover, C-173/06, EU:C:2007:612, punkt 30, ja 15.12.2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, punkt 47).

111 Käesoleval juhul tuleb anda hinnang sellele, kuidas ettevõtja heausksuse tingimust tuleb mõista seoses tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b esimese nelja lõigu kohaldamisega õiguslikus kontekstis, mis tuleneb määruse nr 2700/2000 vastuvõtmisest, st sooduskorra raames. Arvesse tuleb võtta selgitusi, mis tulenevad selle määruse põhjendustest, vastuvõtmise menetlusest ja kohtupraktikast.

112 Mis esiteks puutub määruse nr 2700/2000 põhjendustesse, siis põhjenduse 11 kohaselt tuleb määratleda tolli eksimuse ja tasumise eest vastutava isiku heausksuse mõisted sooduskorra jaoks. Olles kõigepealt käsitlenud kolmanda riigi asutuse eksimust, jätkub põhjendus üldsõnaliselt sellega, et vastutav isik saab tugineda heausksusele, kui ta tõendab, et tegutses nõutava hoolsusega, ent mitte siis, kui Euroopa Liidu Teatajas on avaldatud teatis põhjendatud kahtluste kohta. Seda põhjendust tuleb tõlgendada nii, et selle kohaselt tuleb vastutava isiku heausksust kontrollida siis, kui ebaõige sertifikaadi väljastamise tingis kolmanda riigi asutuse eksimus – sõltumata selle eksimuse põhjusest, st sellest, kas tegemist on selle asutuse enda eksimusega, või kas eksimuse tingisid eksportija poolt esitatud ebaõiged asjaolud.

113 Teiseks tuleb seoses määruse nr 2700/2000 vastuvõtmise menetlusega esmalt välja tuua, et tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b muudatus ei sisaldunud ettepanekus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseks (EÜ), millega muudetakse määrust nr 2913/92 (ELT 1998, C 228, lk 8).

114 Pärast Euroopa Parlamendi esimese lugemise tulemusel esitatud arvamust, milles tehti ettepanek lisada tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b teine ja kolmas lõik, esitas komisjon muudetud ettepaneku Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseks (EÜ), millega muudetakse määrust nr 2913/92 (EÜT 2000, C 248, lk 1).

115 Lisaks nähtub 16. märtsil 2000. aastal Brüsselis (Belgia) toimunud Euroopa Liidu Nõukogu 2248. istungi „Siseturg“, mille käigus saavutati poliitiline kokkulepe tolliseadustiku muutmisettepaneku küsimuses, kohta koostatud protokollist, et selle ettepaneku eesmärk oli defineerida täpselt mõisted „haldusviga“ ja „importija heausksus“ seoses toimingutega kaubaga, millele kohaldatakse sooduskohtlemist kolmanda riigi asutuse väljastatud ebaõigete sertifikaatide alusel.

116 Nõukogu võttis EÜ artikli 251 alusel 25. mail 2000 vastu ühise seisukoha (EÜ) nr 31/2000 nõukogu määruse (EÜ) tolliseadustiku muutmiseks vastuvõtmiseks (EÜT 2000, C 208, lk 1), mis sisaldas kaalutlusi ja sätteid, mis võeti lõplikult vastu määruse nr 2700/2000 vormis.

117 Teiseks märkis siseturu küsimustega tegelev komisjoni liige 5. oktoobri 2000. aasta pressiteates IP/2000/1123, et kõnealuse muudatusega võetakse kasutusele kaupu sooduskorra alusel importivate ettevõtjate heausksuse kaitse uus definitsioon juhtudeks, kui päritolusertifikaadid osutuvad ebaõigeteks, ning importijad teavad seega, et neil puudub automaatne õigustus siis, kui kolmanda riigi eksportijad on näiteks esitanud võltsitud päritolusertifikaate.

118 Seega nähtub määruse nr 2700/2000 vastuvõtmise menetlusest selgelt, et vastutava isiku heausksust käsitlev tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b neljas lõik kohaldub siis, kui sooduskohtlemise kohaldamist võimaldava ebaõige sertifikaadi on väljastanud kolmanda riigi asutus, mis kinnitab ka punkti 112 lõpus eespool esitatud järeldust.

119 Kolmandaks olgu öeldud, et Euroopa Kohus on tõdenud, et määruse nr 2700/2000 põhjenduse 11 kohaselt on tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b muudatuse eesmärk defineerida sooduskorra erijuhtude jaoks mõisted „tolliasutuse eksimus“ ja „tasumise eest vastutava isiku heausksus“, ning selle sätte eesmärk on materiaalõigust muutmata selgitada ülalmainitud mõisteid, mis sisalduvad juba nimetatud artikli 220 algses redaktsioonis ning mida kohtupraktikas on juba varem täpsustatud (vt kohtuotsus, 9.3.2006, Beemsterboer Coldstore Services, C-293/04, EU:C:2006:162, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika). Selle põhjal on liidu kohus järeldanud, et sisuliselt on tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkt b tõlgendav säte (kohtuotsus, 9.3.2006, Beemsterboer Coldstore Services, C-293/04, EU:C:2006:162, punkt 23).

120 Niisiis võttis Euroopa Kohus üle põhistuskäigu, mille esitas kohtujurist Kokott kohtuasjas Beemsterboer Coldstore Services, (C-293/04, EU:C:2005:527, punktid 29 ja 32) ja mille kohaselt on esiteks tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b uue teksti eesmärk mitte muudatuse tegemine, vaid üksnes selguse lisamine kolmandatest riikidest pärineva kauba sooduskohtlemise erijuhtude puhuks, mille kontekstis on liidu seadusandja pidanud vajalikuks defineerida täpsemalt mõisted „tolliasutuse eksimus“ ja „tasumise eest vastutava isiku heausksus“, ning teiseks selle sätte uus sõnastus lihtsalt kodifitseerib ja täpsustab kehtivat õiguslikku olukorda konkreetselt neil erijuhtudel, kui tegemist on tolliasutuse eksimusega kolmandast riigist pärit kauba sooduskohtlemise puhul.

121 Neid asjaolusid arvestades tuleb kohaldada imporditollimaksu tollivormistusjärgset sissenõudmist käsitlevat kohtupraktikat. Nagu punktis 110 eespool on tõdetud, tuleneb sellest, et kuivõrd ettevõtja heausksuse tingimus ja tingimus, et tolli eksimusest ei oldud teadlik, on teataval määral seotud, eeldab küsimusele – kas ettevõtja tegutses heauskselt – vastamine eelkõige selle kindlaks tegemist, kas pädeva asutuse eksimust oli võimalik avastada.

122 Järelikult tuleb vaatamata asjaolule, et vastavalt tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b teisele lõigule kehtib eeldus, et kolmanda riigi asutuse eksimus, mis väljendub ebaõige sertifikaadi väljastamises, on selline, mida sätte esimese lõigu tähenduses ei olnud võimalik avastada (vt punkt 99 eespool), samuti võtta arvesse ettevõtja heausksuse tingimuse ning tingimuse, et tolli eksimusest ei oldud teadlik, teatavat seotust (vt punkt 121 eespool), mistõttu tuleb neid igal juhul analüüsida, arvestades juhtumi konkreetseid asjaolusid ning asjaomase sätte teises lõigus kehtestatud eeldust.

123 Sellise tõlgenduse tulemusel säilitab tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b neljas lõik oma kasuliku toime, sest vastutava isiku heausksusele saab tugineda selles sättes ette nähtud tingimustel ning komisjon peab heausksust uurima juhtumipõhiselt ja kõiki konkreetse juhtumi faktilisi asjaolusid arvestades ka siis, kui eeldatakse sellise eksimuse esinemist, mida vastutaval isikul ei olnud võimalik avastada.

124 Mis järgmiseks puutub kõigi tollideklaratsiooni kohta kehtivate sätete järgimise tingimusse, siis tuleb tõdeda, et määrusega nr 2700/2000 tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b lisatud uued sätted sellele ei viita. Siiski tuleb meenutada, et taotlust jätta imporditollimaks tollivormistusjärgselt sisse nõudmata tuleb uurida, arvestades samuti tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b esimese lõigu sätteid ja seega seal sisalduvaid kumulatiivseid tingimusi, mis peavad olema täidetud (vt punktid 92–99 eespool), nimelt et vastutav isik tegutses heauskselt ning järgis kõiki kehtivaid sätteid tollideklaratsiooni kohta (vt selle kohta kohtumäärus, 1.10.2009, Agrar-Invest-Tatschl *vs.* komisjon, C-552/08 P, EU:C:2009:605, punktid 52, 55 ja 56, ning kohtuotsus, 15.12.2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, punkt 47).

125 Niisiis kohaldub kõigi tollideklaratsiooni kohta kehtivate sätete järgimise tingimus siis, kui tollimaksu tollivormistusjärgse sissenõudmise menetlus seondub kauba sooduskohtlemisega ja kui kolmanda riigi asutus on selles kontekstis väljastanud ebaõige sertifikaadi.

Muude tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b kohaldamise tingimuste kohaldamine

126 Nagu nähtub punktist 123 eespool, ei ole asjaoluga, et pädeva asutuse eksimus loetakse eksimuseks, mida ei olnud võimalik avastada, vastuolus see, kui komisjon punktis 121 eespool viidatud kohtupraktikast lähtudes kõiki konkreetse juhtumi asjaolusid arvesse võttes uurib, kas vastutav isik tegutses heauskselt.

127 Lisaks peab komisjon uurima ka kõigi tollideklaratsiooni kohta kehtivate sätete järgimise tingimust ja selle raames Hispaania Kuningriigi argumente arvestades kindlaks tegema, kas vaidlustatud otsuses on selles küsimuses tehtud viga.

– Vastutava isiku heausksusega seotud asjaolud

128 Kõigepealt tuleb käesoleva juhtumi puhul vastutava isiku heausksuse tuvastamisel eelkõige arvesse võtta kahte komisjoni poolt vaidlustatud otsuses esile toodud asjaolu.

129 Esiteks kuulub vastutav isik kontserni, mis tegutseb üleilmselt kalapüügiga ning värskest, külmutatud ja konserveeritud kalast toodete valmistamise, tootmise, pakendamise ja turustamisega (vaidlustatud otsuse põhjendus 39).

130 Teiseks kuulub asjaomase kauba eksportija, kes esitas päritolusertifikaatide vorm A väljastamise aluseks olnud teabe, samasse kontserni kui vastutav isik (vaidlustatud otsuse põhjendused 37 ja 46) ning sellesse kontserni kuuluvad mõlemad kahe lipu all seilanud laevad (vaidlustatud otsuse põhjendus 43). Neil asjaoludel ei saa komisjoni arvates nõustuda sellega, et vastutava isiku heausksuse saab tuvastada asjaolust, et tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b teise lõigu alusel eeldatakse, et eksimust ei olnud võimalik avastada.

131 Sellega seoses tuleneb kohtupraktikast konkreetselt, et pädeva asutuse eksimus peab olema selline, mida heausksel vastutaval isikul ei olnud oma valdkondlikule kogemusele ja temalt nõutavale hoolsusele vaatamata võimalik avastada (vt selle kohta kohtuotsus, 14.11.2002, Ilumitrónica, C-251/00, EU:C:2002:655, punkt 38).

132 Esiteks tuleb tõdeda, et asjaoludele, mille komisjon vaidlustatud otsuses tõi välja seoses vastutava isiku valdkondliku kogemusega (vt punkt 129 eespool), Hispaania Kuningriik vastu ei vaidle, vaid hoopis möönab, et komisjon tõdes vaidlustatud otsuse punktis 39 põhjendatult, et vastutav isik on väga kogenud ettevõtja, kuid väidab samas, et vastutava isiku valdkondlik kogemus ei õigusta tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punktis b ette nähtud tingimuste järgimata jätmist.

133 Vastab tõele, et vastutava isiku valdkondlik kogemus iseenesest ei välista tema heausksust ja eksimuse avastamise võimatust, nagu rõhutab Hispaania Kuningriik. Siiski tuleb tõdeda, et valdkondlike kogemustega ettevõtjalt võib eeldada suurema tähelepanu osutamist neile halduslikele ja faktilistele asjaoludele, millele hinnangu andmine kuulub tavaliselt tema tegevuse hulka, eelkõige nii, et tal on hõlpsam avastada kõik kõrvalekalded nõuetekohasest tavategevusest.

134 Teiseks tuleb meenutada, et mis puutub hoolsusesse, siis peab ettevõtja kahtluste tekkimisel hankima teavet ja kõik võimalikud selgitused, et vältida vastuolu ette nähtud õigusnormidega (vt analoogia alusel kohtuotsused, 11.11.1999, Söhl & Söhlke, C-48/98, EU:C:1999:548, punkt 58, ja 13. september 2007, Common Market Fertilizers *vs.* komisjon, C-443/05 P, EU:C:2007:511, punkt 191).

135 Vaidlustatud otsusest selgub, et komisjon uuris ettevõtja hoolsuse tingimust nende mitmete erinevate asjaolude põhjal, mis toodi esile päritolureeglite järgimata jätmist tõendavate asjaoludena.

136 Mis esiteks puudutab kalapüügilaevade meeskonna koosseisu puudutavasse tingimusse, siis leidis komisjon, et arvestades vastutava isiku tegevusalade laadi ja seda, et ta kuulub mitmel ookeanil tegutsevasse kontserni, mistõttu peab järgima erinevaid eeskirju, ei tegutsenud ta määrustega nr 980/2005 ja nr 732/2008 ette nähtud tariifse sooduskohtlemise kohaldamise tingimuste täitmisel nõuetekohase hoolsusega.

137 Teiseks tuvastas komisjon, et teatavatel juhtudel esitas eksportija kas Hispaania või Prantsusmaa kaubanduskodade väljastatud mittesoodus päritolusertifikaadid ja sertifikaadid EUR.1, mida ei olnud väljastanud liidu tolliasutused ning mis tulenesid Cotonou lepingust, või siis Seišellide ametiasutuse väljastatud sertifikaadid EUR.1 ja Panama ametiasutuse väljastatud sertifikaadid vorm A. Komisjon leidis, et need asjaolud ei võimalda nõutava jälgitavuse puudumise tõttu tuuni päritolu kindlaks teha, ning tegi järelduse, et vastutav isik on rikkunud tollideklaratsiooni kohta kehtivaid sätteid ja kohaldatavaid päritolureegleid.

138 Kolmandaks tõdes komisjon, et laevadesse puutuvad mõisted „kahekordne laevaregistrisse kandmine“, „registreerimisnumber“ ja „kahe riikkondsusega“ ei ole ebamäärased, vaid on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) õiguses selgelt defineeritud. Ta lisas, et liidu õigus nõuab tariifsete soodustuste kava kohaldamise otstarbel selgelt, et kalapüügilaev peab olema laevaregistrisse kantud ainult ühes liikmesriigis ja kandma ühte lippu. Komisjon aga tegi kindlaks, et kaks asjaomast laeva olid laevaregistrisse kantud Seišellidel ja kandsid selle riigi lippu viis aastat, olles samal ajal kantud El Salvadori laevaregistrisse ja kandes viimati nimetatud riigi lippu, kuid vastutav isik deklareeris sellele vaatamata, et täidetud on tariifsete soodustuste kava kohaldamise tingimused, mis on ette nähtud määruse nr 2454/93 artikli 68 lõikes 2.

139 Neljandaks märkis komisjon, et päritolusertifikaatide vorm A väljastamise aluseks olnud teabe esitas El Salvadori ametiasutusele vastutavat isikut hõlmavasse kontserni kuuluv tütarettevõtja.

140 Komisjon järeldas sellest, et tema kirjeldatud olukorda arvestades ei tegutsenud vastutav isik asjaomase kauba tollivormistusel valdkonnas tegutsevalt ettevõtjalt nõutava hoolsusega.

141 Kolmandaks tuleb vastata neile eri argumentidele, mille Hispaania Kuningriik on esitanud vastutava isiku hoolsuse puudumise vaidlustamiseks.

142 Esiteks ja ennekõike väidab Hispaania Kuningriik, et vastuoluline on vaidlustatud otsuse väide, et El Salvadori ametiasutus eksis, ilma et eksportija oleks esitanud ebaõigeid asjaolusid ja vastutav isik oleks tegutsenud hooletult samade asjaoludega seoses.

143 Selles küsimuses olgu öeldud, et tõepoolest ei saa eitada pädeva asutuse eksimuse avastamise võimatuse tingimuse teatavas ulatuses seotust vastutava isiku heausksuse tingimusega, nagu nähtub ka kohtupraktikast. Siiski ei saa nõustuda, et tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b teises lõigus, mis lisati määrusega nr 2700/2000, sisalduva eeskirja kohaldamisest tuleneva järelduse, et eksimuse avastamine oli võimatu, automaatne ja vältimatu tagajärg on vastutava isiku heausksuse tuvastamine ja seda eelkõige käesoleva juhtumi puhul, kui arvestada punktides 128–130 eespool juba esile toodud asjaolusid. Mis puutub Hispaania Kuningriigi poolt väidetavasse vastuolusse tuvastatud eksimuse ja selle vahel, et eksportija ei esitanud ebaõigeid asjaolusid, siis ei ole selle põhistuskäigu toetuseks esitatud ühtegi argumenti ja selle loogika ei tulene ka kohtupraktikast. Sama kehtib ka võimaliku vastuolu puhul selle, et eksportija ei esitanud ebaõigeid asjaolusid, ja samade asjaolude osas vastutavalt isikult nõutatava hoolsuseta tegutsemise vahel. Eeskätt ei saa eeldada, et vastutava isiku heausksus tuleneb vahetult eksportija käitumisest, sest vastutav isik ei saa nimelt kasu saada eksportija tegevusest olukorras, kus eksportija esitatud asjaolude alusel ei saa kolmanda riigi pädev asutus väljastada päritolusertifikaati vorm A. Seega tuleb tõdeda, et Hispaania Kuningriigi eespool mainitud väiteid tuleb hinnata, lähtudes sellest, et teatavad El Salvadori ametiasutuse eksimused tulenesid selliste algsete

sertifikaatide arvessevõtmisest, mida ei saa ilmselgelt pidada sobivaks aluseks sooduskohtlemise kohaldamisele, ning teistest asjaomaste laevade meeskonda ja lippu käsitlevate nõuete olulistest rikkumistest.

144 Seega tuleb Hispaania Kuningriigi argument tagasi lükata.

145 Teiseks leiab Hispaania Kuningriik, et ühelt poolt on ebaproportsionaalne nõuda, et vastutav isik teaks iga laeva meeskonna koosseisu eri püügiepisoodide ajal, milles osalesid ka muud kui Calvo kontserni kuuluvad laevad, nii et vastutav isik ei saa nõuda teavet meeskonna koosseisu kohta. Ta kinnitab, et vastutav isik võttis täiendavad ettevaatusabinõud, nõudes oma tarnijatelt omanditõendit, mis tõendab meeskonna koosseisu kohta käiva eeskirja järgimist. Teiselt poolt leiab Hispaania Kuningriik, et kalapüügisaaduste päritolu reguleerivate eeskirjade keerukus on üks neist asjaoludest, mis omab tähtsust tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punktis b ette nähtud tingimuste täidetuse hindamisel, ja et selles küsimuses puuduvad igasugused kahtlused.

146 Seoses esimese argumendiga, et on ebaproportsionaalne nõuda, et vastutav isik teaks asjaomase kauba igas püügiepisoodis osalenud laeva meeskonna koosseisu, tuleb tõdeda, et kuigi vaidlustatud otsuses seab komisjon selle nõude vastutavale isikule, leiab ta Üldkohtule esitatud menetlusdokumentides, et see lasub ka eksportijal. Igal juhul tuleb olla seisukohal, et arvestades vastutava isiku ja eksportija kuulumist samasse kontserni, saab eelkõige samasse kontserni kuuluvate ettevõtjate vahelise teabe hankimise võimaluste tõttu ka vastutavale isikule süüks panna eksportija hoolsuse puudumist laeva meeskonna koosseisu puudutava tingimuse kontrollimisel. Lisaks olgu öeldud, et esitades laevade omanikutõendid, millest selgub meeskonna koosseis ja mille täitmist Calvo kontsern tavapäraselt laevaomanikelt nõudis, annab Hispaania Kuningriik tegelikult selgelt märku sellest, et eksportija või vastutava isiku suhtes kehtiv laeva meeskonna koosseisu teadmise nõue ei ole ilmselgelt ebaproportsionaalne ja tegemist võib olla hoopis kalapüügisektoris suhteliselt tavapärase tegevusviisiga eelkõige siis, kui nende laevade kalasaak on mõeldud tariifsete soodustuste kava raames liitu importimiseks. Neil asjaoludel ei saa välistada võimalust, et eksportija või vastutav isik, soovides saada kasu tariifsete soodustuste kava kohaldamisest, võivad tarnijatelt, sh neilt, kes ei kuulu Calvo kontserni, nõuda lepinguliste suhete raames andmeid meeskonna koosseisu kohta, vaatamata Hispaania Kuningriigi väitele, et sellist teavet on raske hankida eelkõige selle tõttu, ei iga püügiepisoodi ajaks võib meeskonnas olla toimunud muudatus, või selle tõttu, et teatud isikud võivad pardal viibida ajutiselt. Lisaks ei räägi hoolimata Hispaania Kuningriigi väidetest sellele lähenemisviisile vastu isikuandmete kaitset reguleerivate õigusnormide järgimise nõue, kuna on olemas mitu võimalust, kuidas praktikas selliseid andmeid nõuda ja säilitada ilma viidatud õigusnorme rikkumata, taotledes sellekohase vajaliku loa asjaomaselt isikult eelkõige laevade puhul, mis ei kuulu eksportija ja vastutava isikuga samasse kontserni. Lisaks tähendaks Hispaania Kuningriigi kõnealuse argumendiga nõustumine, et tähenduse kaotab nõue tõendada laeva meeskonna koosseisu püügiepisoodi ajal, kuigi on ilmselge, et käesoleval juhul kohaldus see nõue tähtsust omaval kuupäeval kehtinud õigusnormide alusel.

147 Mis puutub seitsmesse sertifikaati, mille Hispaania Kuningriik Üldkohtule esitas, siis rõhutab komisjon, et need ei tõenda, et täidetud on laeva meeskonna koosseisu puudutav nõue, nimelt see, et 75% meeskonnast peab koosnema liidu liikmesriikide või soodustatud riigi kodanikest. Seoses sellega olgu öeldud, et nagu komisjon põhjendatult väidab, nähtub neist sertifikaatidest üksnes liidu liikmesriigi või mõne II rühma soodustatud riigi kodanike osakaal meeskonnas („porcentaje de nacionales de un Pais miembro de la UE o del grupo II de Paises SPG“) kumulatsiooni otstarbel, ja üks neis sertifikaatidest käsitleb Cotonou lepingu osapooleks oleva riigi kodanike osakaalu meeskonnas. Neil asjaoludel tuleb tõdeda, et arvestades nende sertifikaatide ebatäpsust, ei saa nendega tõendada meeskonna koosseisu puudutava tingimuse täidetust.

148 Lõpetuseks olgu seoses kalapüügisaaduste päritolu käsitlevate eeskirjade keerukusega öeldud, et käesoleva juhtumi vaidlusaluse õigusküsimuse osas ei saa neid keerukaks pidada. Nimelt nägid asjaolude asetleidmise ajal kehtinud määruse nr 2454/93 artikli 68 lõike 1 punktid f ja g ning lõike 2

viies taane ette, et soodustatud riigist või liidust täielikult pärineva kaubana käsitatakse merekalapüügi- ja muid selle riigi aluste poolt väljaspool territoriaalvett merest püütud saaduseid või selle riigi kalatöötlemislaevade pardal valmistatud tooted, kusjuures mõisteid „selle riigi alused“ ja „selle riigi kalatöötlemislaevad“ kohaldatakse üksnes selliste aluste ja kalatöötlemislaevade suhtes, mille meeskonnast vähemalt 75% on soodustatud riigi või liikmesriikide kodanikud.

149 Seda eeskirja ei saa pidada sel määral keerukaks, et väga kogenud ettevõtjal nagu vastutav isik või eksportija, oleks selle täitmise tagamine ülemäära raske. Järelikult tuleb tagasi lükata Hispaania Kuningriigi argument, mis käsitleb mitmeid neid otsuseid, millega komisjon on loobunud impordimaksude kohta järelarvestuskande tegemisest tuunisektoris ja mille puhul ei ole väidetud, et õigusnormidest tulenevad raskused on seotud just meeskonna koosseisuga, ning samuti tema argument, mis käsitleb liidu institutsioonide poolt tehtud muudatusi tariifsete soodustuste kava valdkonna õigusnormides. Sellised asjaolud ei võimalda nimelt teha järeldust, et meeskonna koosseisu tingimus oleks olnud keerukas. Lisaks kujutab asjaolu, et komisjon asus sooduskorra päritolureegleid lihtsustama, mille tulemusel kaotati meeskonna koosseisu tingimus, endast kõige enam kaudset tõendit selle kohta, et asjaomaste normide analüüsi tulemusel kavandas institutsioon paremat toimimisviisi, ning selle põhjal ei saa järeldada, nagu olnuks need normid kõnealuse valdkonna kogenud asjatundjatele raskesti mõistetavad. Nagu komisjon põhjendatult väidab, ei ole pealegi tõendatud, et õigusnormide keerukust puudutavad Hispaania Kuningriigi väited on esitatud konkreetselt seoses kõnealuse meeskonda puudutava nõudega. Samuti ei ole asjaolu, et OLAF ja komisjoni õigustalitus omavahel sellel teemal konsulteerisid, otsustava tähtsusega tõend kõnealuse õigusküsimuse keerukuse kohta. Mis lisaks puutub meeskonna mõiste tõlgendamisse Euroopa Kohtu 14. mai 1996. aasta kohtuotsuses Faroe Seafood jt (C-153/94 ja C-204/94, EU:C:1996:198, punkt 47), siis ei saa määruse nr 2454/93 artikli 68 lõikes 1 ja lõike 2 viiendas taandes ette nähtud eeskirja järgimise tagamisel täiendavaks takistuseks pidada seda, et mõiste hõlmab ainult laeval alaliselt töötavaid isikuid, sest selle tõlgenduse kohaselt tuleb vastupidi teada saada vaid need meeskonna liikmed, kelle suhe tariifsete soodustuste kavaga hõlmatud kala püügiga tegeleva laevaga on püsiv.

150 Seega tuleb Hispaania Kuningriigi argumendid tagasi lükata.

151 Kolmandaks leiab Hispaania Kuningriik, et vaidlustatud otsus on vastuoluline, sest selles väidetakse, et oma tegevusala tõttu pidanuks vastutav isik teadma, et meeskonna koosseisu tingimus on täitmata, kuid et seoses kalasaagiga, mille päritolu oli tõendatud Panama väljastatud päritolusertifikaatidega vorm A, ei olnud tal võimalik eksimust avastada. Lisaks olevat komisjon kõrvale kaldunud oma otsustuspraktikast, mille raames olevat ta alati nõustunud tollimaksu vähendamisega vastutava isikuga samal tegevusalal tegutsevate kogenud ettevõtjate puhul, millega kui olulise asjaoluga tuleb Hispaania Kuningriigi väitel käesoleval juhul arvestada, isegi kui asjaomased otsused on tehtud tolliseadustiku artikli 239 või Cotonou lepingu tingimuste alusel.

152 Mis puutub väitesse, et vaidlustatud otsus on vastuoluline, siis olgu öeldud, et selle otsuse punktist 38 nähtuvad selgelt põhjused, mis ajendasid komisjoni otsustama, et Panama päritolu tooraine olukorda, tuleb käsitleda teistest juhtumitest erinevalt. Kõnealuse tooraine päritolu tõendasid Panama – mis kuulub II piirkondlikku rühma – ametiasutuse väljastatud päritolusertifikaadid vorm A, mitte aga teist laadi sertifikaadid, mille väljastajaks on riik, mis sellesse piirkondlikku rühma ei kuulu, millise olukorraga oli tegemist vaidlusaluse impordi puhul. Neil asjaoludel nõustus komisjon, et vastutaval isikul ei olnud võimalik teada, kas päritolusertifikaadid vorm A, mille vaidlusaluse impordi kohta oli väljastanud El Salvadori ametiasutus, olid Panama ametiasutuse koostatud samalaadsete sertifikaatide suhtes õigesti koostatud. Seega puudub vaidlustatus otsuses vastuolu.

153 Seoses varasema otsustuspraktikaga väidab komisjon põhjendatult, et otsused REM 07/02 ja REM 08/02 käsitlesid olukordi, kus tegemist ei olnud eksportija poolt tariifsete soodustuste kava seisukohalt sobimatute algsete päritolusertifikaatide esitamisega olukorras, kus – nii nagu käesoleval juhul – oleks tollimaksu tasumise eest vastutav isik olnud erilise valdkondliku kogemusega või kus vastutav isik ja eksportija oleks kuulunud samasse kontserni. Nimelt käsitlevad need otsused pigem

meeskonna koosseisuga seotud probleeme ja teise otsuse puhul ka seda, kuidas tuvastada asjaomaste laevade omanik. Teiste Hispaania Kuningriigi poolt esitatud otsuste kohta, tuleb märkida, et neist ükski ei käsitle olukorda, kus vastutav isik ja eksportija kuuluvad samasse kontserni. Seega on tegemist olukordadega, mis faktide poolest esinevad käesoleva juhtumi olukorrast. Seega ei saa need olla käesoleva juhtumi lahendamise seisukohalt tähtsust omavaks otsustuspraktikaks. Lisaks ei sisalda ükski neist otsustest tuvastust, et asjaomased õigusnormid on keerukad, mistõttu õigustavad imporditollimaksu vähendamist.

154 Seega tuleb Hispaania Kuningriigi argumentatsioon selles küsimuses tagasi lükata.

155 Neljandaks tuletab Hispaania Kuningriik meelde, et vastavalt kohtupraktikale omab ettevõtja hoolsusele hinnangu andmisel teatavat tähtsust ajavahemik, mille jooksul toll käitub kavakindlalt. Ent El Salvadori ametiasutus, keda olemasolevatest sertifikaatidest nõuetekohaselt teavitati, ei esitanud nende aastate jooksul vastuväiteid sertifikaatide vorm A väljastamisele eelkõige selle tõttu, et komisjon oli jätnud edastamata pitsatid, soodustades nii ebaõigete sertifikaatide väljastamist.

156 Nii nagu komisjon, märgib ka Üldkohus, et pädevate asutuste seisukoha muutumatuna püsimine ei ole iseenesest otsustav selle hindamisel, kas vastutav isik tegutses nõutava hoolsusega, kuigi samas on tegemist nende asutuste eksimuse olemasolu kontrollimisel olulise asjaoluga (vt selle kohta kohtuotsus, 5.6.2013, Recombined Dairy System *vs.* komisjon, T-65/11, EU:T:2013:295, punktid 25 ja 29). Kõiki käesoleva juhtumi puhul tähtsust omavaid asjaolusid ning konkreetselt vastutava isiku kogemust, tema kuulumist eksportijaga samasse kontserni ning eksimuse olemust arvestades ei saa El Salvadori ametiasutuse seisukoha muutumatuna püsimine vabastada vastutavat isikut kohustusest tegutseda nõutava hoolsusega. Lisaks tuleb tõdeda, et komisjoni poolt sellele asutusele pitsatite edastamisega seonduv, ei mõjuta eksimuse laadi ja seega hoolsust, millega vastutav isik pidanuks tegutsema. Pealegi märgib Hispaania Kuningriik ise – olles eelnevalt rõhutanud, et pitsatite edastamata jätmises on vahetult süüdi komisjon, kes tema sõnul kahtlemata aitas kaasa ebaõigete sertifikaatide väljastamisele ja eksimuse püsimisele –, „et käesoleval juhul ei saa see olla ebaõigete sertifikaatide väljastamise peamine põhjus“. Selles samas küsimuses tuleb lisada, et käesoleval juhul ei tõusetu sertifikaatide vorm A väljastamise aluseks olnud sertifikaatide EUR.1 võimaliku võltsimise küsimus, nii et komisjoni poolt nõuetekohaste pitsatite edastamata jätmisel ei saanud olla praktilisi tagajärgi.

157 Seega tuleb Hispaania Kuningriigi sellekohane argumentatsioon tagasi lükata.

158 Viiendaks kinnitab Hispaania Kuningriik, et päritolureegel näeb ette üksnes seda, et laevad peavad olema registreeritud või laevaregistrisse kantud soodustatud riigis või liikmesriigis, ning et sooduskorra välistamine kahekordse registreerimise korral tuleneb ainult komisjoni tõlgendusest, mis ei olnud teada siis, kui taotleti sertifikaate, millest nähtub Seišellide lipu kasutamine. Seega tulenevad kahekordse registreerimise tagajärjed õigusnormide keerukusest, millest andvat tunnistust tõik, et El Salvadori ametiasutus tõlgendas lipu kohta käivat tingimust komisjonist erinevalt.

159 Nagu komisjon selles küsimuses põhjendatult tõdeb, möönab Hispaania Kuningriik, et nii vastutav isik kui ka eksportija teadsid, et asjaomased laevad on laevaregistrisse kantud kahes riigis. Hispaania Kuningriigi sõnul teatas eksportija El Salvadori ametiasutusele heauskselt, et tegemist on kahe lipu kasutamisega. Lisaks ei ole vaidlust selle üle, et kõne all olevad laevad kuulusid ühele vastutava isiku ja eksportijaga samasse kontserni kuuluvale ettevõtjale.

160 Vastupidi Hispaania Kuningriigi argumendile ei saa nõustuda, et määruse nr 2454/93 artikli 68 lõikes 2 esitatud päritolureegel oleks eriti keerukas. Nimelt näevad asjaomased sätted ette, et tariifsete soodustuste kavaga hõlmatud kala püügiga tegelevad laevad peavad olema registreeritud või laevaregistrisse kantud soodustatud riigis või liikmesriigis ja peavad kandma soodustatud riigi või liikmesriigi lippu. Niisiis omab tähtsust üksnes see, millised tagajärjed on olukorral, kus asjaomased laevad on laevaregistrisse kantud nii El Salvadoris kui ka Seišellidel.

161 Nõustudes komisjoni poolt mitmel korral väljendatud seisukohaga tuleb tõdeda, et ÜRO õigus näeb ette tagajärjed laeva jaoks, mis kannab mitut lippu.

162 ÜRO mereõiguse konventsiooni, mis kirjutati alla 10. detsembril 1982 Montego Bays ja jõustus 16. novembril 1994, artikli 92 lõige 2 näeb ette, et kui laev sõidab kahe või mitme riigi lipu all ja kasutab neid oma huvidest lähtudes, ei saa ta kuuluda ühegi kõnesoleva riigi riikkondsusesse ning teda võib käsitada riikkondsuseta laevana. Sellest sättest tuleneb, et rahvusvahelise õiguse seisukohalt ei vasta kahe lipu all seilava laeva seisund rahvusvahelise õiguse nõuetele.

163 Mis puutub selle normi kohaldatavusse käesoleval juhul, siis tuleb tõdeda, et ÜRO mereõiguse konventsioon kiideti liidu nimel heaks nõukogu 23. märtsi 1998. aasta otsusega 98/392/EÜ, mis käsitleb 10. detsembri 1982. aasta ÜRO mereõiguse konventsiooni ja selle XI osa rakendamist käsitleva 28. juuli 1994. aasta lepingu sõlmimist Euroopa Ühenduse poolt (EÜT 1998, L 179, lk 1; ELT eriväljaanne 04/03, lk 260). Sellest tulenevalt on konventsioon liidule siduv ja selle sätted on seega liidu õiguse lahutamatuks osaks (kohtuotsused, 30.5.2006, komisjon *vs.* Iirimaa, C-459/03, EU:C:2006:345, punkt 82, ja 3.6.2008, Intertanko jt, C-308/06, EU:C:2008:312, punkt 53).

164 Niisiis sai komisjon põhjendatult kohaldada määruse nr 2454/93 artikli 68 lõikes 2 ette nähtud päritolureeglit ÜRO mereõiguse konventsiooni artikli 92 lõikele 2 tuginedes. Võttes seega arvesse asjaolu, et selle määruse sätte tõlgendus mainitud konventsiooni valguses on suhteliselt lihtne – kusjuures tähtsust omavate faktiliste asjaolude toimumise ajal ei olnud see konventsioon sugugi uus asjaolu –, ei saa asjaomaseid õigusnorme pidada keerukaks. Kui lisaks arvestada eksportija ja vastutava isiku kogemust ning kuulumist kalapüügi valdkonnas tegutsevasse rahvusvahelisse kontserni, siis ei saa Hispaania Kuningriik õiguspäraselt väita, et nad ei teadnud kahe lipu kasutamist puudutavat eeskirja ega selle raskeid tagajärgi.

165 Neil asjaoludel tuleb tagasi lükata kõik kahe lipu kasutamist käsitleva tuvastuse vastu esitatud Hispaania Kuningriigi argumendid, sealhulgas väide, et eksportija ei olevat varjanud asjaolu, et asjaomased laevad kasutavad kahte lippu. Nimelt on vaatamata sellele, et ametiasutust oli sellisest olukorrast teavitatud, juhtumi puhul oluline see, et tegemist oli eespool viidatud õigusnormidega vastuolus oleva tegevusega (vt punktid 162 ja 163 eespool).

166 Mis lõpetuseks puutub argumenti, et vastutav isik oli kogenud, mille tuvastamine Hispaania Kuningriigi sõnul ei takista komisjoni viimase otsustuspraktikast tulenevalt otsustamast impordimaksu vähendada, siis tuleb märkida, et sellele on juba vastatud eelkõige punktides 128–133, 146 ja 149 eespool, kuna juhtumi asjaolusid ning eelkõige vastutava isiku valdkonnapädevust arvestades oleks vastutav isik pidanud tegutsema nõutava hoolsusega, mida ta aga El Salvadori ametiasutuse eksimusega kokku puutudes ei teinud.

167 Mis puutub asjaolusse, et see kogemus ei olnud takistuseks imporditollimaksu sisse nõudmata jätmisele Panama päritolu impordi puhul, siis on punktis 152 eespool piisavalt selgitatud, et päritolu tõendamine II piirkondlikku rühma kuuluva Panama ametiasutuse väljastatud päritolusertifikaatidega vorm A ei võimaldanud vastutaval isikul teada seda, kas El Salvadori ametiasutuse poolt vaidlusaluse impordi kohta väljastatud päritolusertifikaadid vorm A olid Panama ametiasutuse koostatud samalaadsete sertifikaatide suhtes õigesti koostatud või mitte. Seega ei saa Hispaania Kuningriik selle tuvastuse põhjal teha järeldust, et komisjoni põhistuskäik, mis põhineb vastutava isiku teostatud impordi puhul kahe faktiliselt erineva olukorra eristamisel, on vastuoluline.

168 Sellest tulenevalt saab teha järelduse, et komisjon otsustas põhjendatult, et vastutav isik ei tegutsenud nõutava hoolsusega ja et teda ei saa järelikult pidada tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b kohaldamise seisukohalt heaukseks.

– Kõigi tollideklaratsiooni kohta kehtivate sätete järgimist puudutavad asjaolud

169 Esimese võimalusena väidab Hispaania Kuningriik, et komisjon ei ole täpsustanud, milliseid tolliväärtust puudutavaid sätteid järgitud ei ole, piirdudes üksnes väitega, et rikutud on päritolureegleid. See väide aga ei võimalda tõendada tollideklaratsiooni kohta kehtivate sätete rikkumist. Hispaania Kuningriigi sõnul esitas vastutav isik nõuetekohased tollideklaratsioonid, milles sisaldus taotlus kohaldada tariifset sooduskohtlemist selleks nõutavate sertifikaatide alusel. Seega ei saavat vastutavale isikule ette heita selliste andmete esitamata jätmist, mida ta ei pidanudki teadma ega hankima.

170 Oma argumentide toetuseks viitab Hispaania Kuningriik OLAFi aruandele, milles mööndi võimalust tuvastada kalasaagi alusel saadud valmistooted ja neid tooteid sisaldavad saadetised liitu, ilma et miski viitaks kalasaagi päritolu tuvastamise võimatusele. Lisaks sisaldasid saadetised liitu käesolevas asjas kõne all olevate laevade, kuid ka teiste laevade püütud toorainest valmistatud tooteid. Järelikult oleks siis, kui kõik saadetised oleks sisaldanud mitme laeva püütud tooraine töötlemisel saadud tooteid, meelevaldne komisjoni väide, et teatavate sama sertifikaadi vorm A alusel lähetatud saadetise puhul ei järgitud tolliväärtust käsitlevaid õigusnorme, kuna see väide kehtib kõigi üksikjuhtude puhul.

171 Lõpuks väidab Hispaania Kuningriik, et kehtiv jälgimissüsteem võimaldab kindlaks teha kalasaagi päritolu, kuna OLAF viitab otsesõnu vastutava isiku esitatud jälgimisraportitele, mis tõendab, et olemas on piisav jälgimissüsteem ja võimalus eristada iga saadetise puhul päritolustaatusega kaupa ülejäänud kaubast. Lisaks tunnistab komisjon oma 14. märtsi 2014. aasta kirjas märksõnaga Ares(2014) 732193, et käesolevas asjas oli jälgimine võimalik, ning see kiri on vaidlustatud otsusega seotud, sest sisaldab hinnangut Tribunal de Cuentas'e (Hispaania riigikontroll) otsuse kohta, mis käsitleb vaidlusalust importi puudutavaid 2009. aasta maksude sissenõudmise dokumente.

172 Repliigis väidab Hispaania Kuningriik, et tõlgendus, mille kohaselt kahe riigi laevaregistrisse kantud olemine välistab sooduskorra kohaldamise, anti pärast seda, kui Hispaania ametiasutused olid lõpetanud tagantjärele sissenõudmise enamike nende juhtude puhul, mille käigus ei eristatud sama sertifikaadiga hõlmatud päritolustaatusega kaupa ja päritolustaatuseta kaupa.

173 Lisaks tuletab Hispaania Kuningriik meelde, et päritolureegli eiramise alusel on võimalik tuvastada tollivõlg, mis on vajalik tollimaksu vähendamise menetluse algatamiseks, kuid mis ei ole sellise vähendamise tingimus.

174 Kõigepealt olgu öeldud, et vaidlustatud otsuse põhjenduse 42 kohaselt rikkus vastutav isik tollideklaratsiooni kohta kehtivaid sätteid ja kohaldatavaid päritolureegleid, esitades sertifikaadid, mis ei võimaldanud tuuni päritolu kindlaks teha.

175 Tuleb tõdeda, et see on ainus tollideklaratsiooni kohta kehtivate sätete järgimata jätmise väite aluseks olev kaalutlus ja komisjon ei ole andud Üldkohtule asjakohast vastust Hispaania Kuningriigi argumendile, mille kohaselt on võimatu põhistada sellist järgimata jätmist päritolureeglite rikkumisega, mis Hispaania Kuningriigi sõnul on tagantjärele sisse nõudmise menetluse lähtepunkt ning mitte asjaolu, mille alusel tollideklaratsiooni puudutav tingimus loetakse täidetuks või mitte.

176 Sellega seoses olgu meenutatud, et kohtupraktika kohaselt on deklarant seoses asjaomasele kaubale taotletud tolliprotseduuriga kohustatud esitama pädevale tolliasutusele kõik vajalikud andmed, mis on ette nähtud liidu eeskirjadega ja siseriiklike eeskirjadega, mis liidu eeskirju vajaduse korral täiendavad või need üle võtavad (kohtuotsused, 23.5.1989, Top Hit Holzvertrieb *vs.* komisjon, 378/87, EU:C:1989:209, punkt 26, ja 14.5.1996, Faroe Seafood jt, C-153/94 ja C-204/94, EU:C:1996:198, punkt 108).

177 Nagu Euroopa Kohus on kinnitanud, ei saa see kohustus hõlmata rohkem andmeid kui need, mida deklarant pidi teadma või hankima, nii et piisab sellest, kui need andmed, isegi kui need on ebatäpsed, on esitatud heauskselt (kohtuotsused, 1.4.1993, Hewlett Packard France, C-250/91, EU:C:1993:134, punkt 29, ja 14.5.1996, Faroe Seafood jt, C-153/94 ja C-204/94, EU:C:1996:198, punkt 109).

178 Ent punktidest 61 ja 62 eespool, nähtub et imporditud kauba kohta käivate päritolureeglite tuvastatud eiramine põhjustab tollideklaratsiooni kohta kehtivate sätete rikkumise. Nimelt näeb määruse nr 2454/93 artikkel 84 ette, et päritolutõendid esitatakse impordiliikmesriigi tollile tolliseadustiku artiklis 62 sätestatud korras. Viimati nimetatud artikkel käsitleb kirjalikult esitatavaid tollideklaratsioone. See säte näeb ette, et tollideklaratsioon tuleb esitada vormis, mis vastab selleks ette nähtud ametlikule näidisele, see peab olema allkirjastatud ja sisaldama kõiki vajalikke andmeid seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete rakendamiseks, millele kaup on deklareeritud, ning sellele tuleb lisada kõik vajalikud dokumendid seda tolliprotseduuri reguleerivate sätete rakendamiseks, millele kaup on deklareeritud. Selleks et imporditud kaubale saaks kohaldada tariifset sooduskohtlemist imporditud kauba päritolu alusel, peab importija vastavalt tolliseadustiku artiklile 62, koostoimes määruse nr 2454/93 artikliga 84, lisama tollideklaratsioonile nõuetekohase päritolusertifikaadi vorm A.

179 Lisaks tuleb komisjoni põhjendatud seisukoha eeskujul tõdeda, et vastutava isiku kasutatav jälgimissüsteem ei võimaldanud käesoleval juhul tähtsust omava kalasaagi päritolu kindlaks teha. Nimelt käivad Hispaania ametiasutuse tehtud järelarvestuskanded ainult päritolustaatuseta kauba kohata, mida ei olnud võimalik lahutada päritolustaatusega kaubast, nii et see asutus ise möönis ebapiisavat jälgitavust. Nagu täpsustas komisjon, nähtub ka punktis 171 eespool mainitud 14. märtsi 2014. aasta kirjast, et see puudutas ainult kaupa, mille osas oli tollivormistusjärgne sissenõudmine välistatud seetõttu, et tegemist oli päritolustaatusega kaubaga, mida sai päritolustaatuseta kaubast eristada. Kokkuvõttes on asjaomase kauba jälgitavuse küsimus niisiis seotud, nagu põhjendatult märgib komisjon, käesolevast menetlusest varasema staadiumiga, nimelt tollivõla kindlakstegemisega, mis on liikmesriigi ametiasutuse ülesanne, mitte aga tollimaksu vähendamisega. Mis lisaks puutub OLAFi kontrollkäikude aruannetesse, siis vastupidi Hispaania Kuningriigi väidetele osutavad ka need jälgimissüsteemi tõsistele puudujääkidele.

180 Ka ei ole alust väita, et komisjon hindas esitatud sertifikaatidega seotud erinevaid olukordi meelevaldselt, kuna vastavalt punktis 152 eespool öeldule on tegemist mitme objektiivselt erineva, mitte sarnase olukorraga.

181 Ilma, et oleks vaja uurida teisi Hispaania Kuningriigi sellekohaseid argumente, mida on meenutatud punktides 170–173 eespool ja mis ei võimalda kummutada ei tuvastust, et kauba võimalik jälgitavus ei puudutanud käesoleva juhtumi kaupa, ega järeldust, et komisjon ei hinnanud fakte meelevaldselt, tuleb seega teise väite eelkäsitletud väiteosa ning koos sellega väide tervikuna tagasi lükata ning käesolev hagi rahuldamata jätta.

Kohtukulud

182 Kodukorra artikli 134 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

183 Kuna Hispaania Kuningriik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb tema kohtukulud jätta tema enda kanda ning mõista temalt välja komisjoni kohtukulud vastavalt viimase nõudele.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (viies koda),

otsustab:

1. **Jätta hagi rahuldamata.**

2. **Jätta Hispaania Kuningriigi kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud.**

Dittrich Schwarcz Tomljenović

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 15. detsembril 2016 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Vaidluse aluseks olevad asjaolud 1

Menetlus ja poolte nõuded 4

Poolte argumendid 5

Esimene väide, mis käsitleb määruse nr 2454/93 artikli 872a raames õiguse heale haldusele rikkumist .. 5

Teine väide, mis käsitleb tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b rikkumist 9

Vastutava isiku eelmist imporditollimaksu vähendamise taotlust käsitleva väite vastuvõetavus 9

Tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punktis b ette nähtud tingimuste kumulatiivsus 10

Eksimuse avastamise võimatus 11

Nõue, et täidetud peavad olema muud tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b kohaldamise tingimused 13

Muude tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b kohaldamise tingimuste kohaldamine 17

– Vastutava isiku heausksusega seotud asjaolud 17

– Kõigi tollideklaratsiooni kohta kehtivate sätete järgimist puudutavad asjaolud 23

Kohtukulud 24